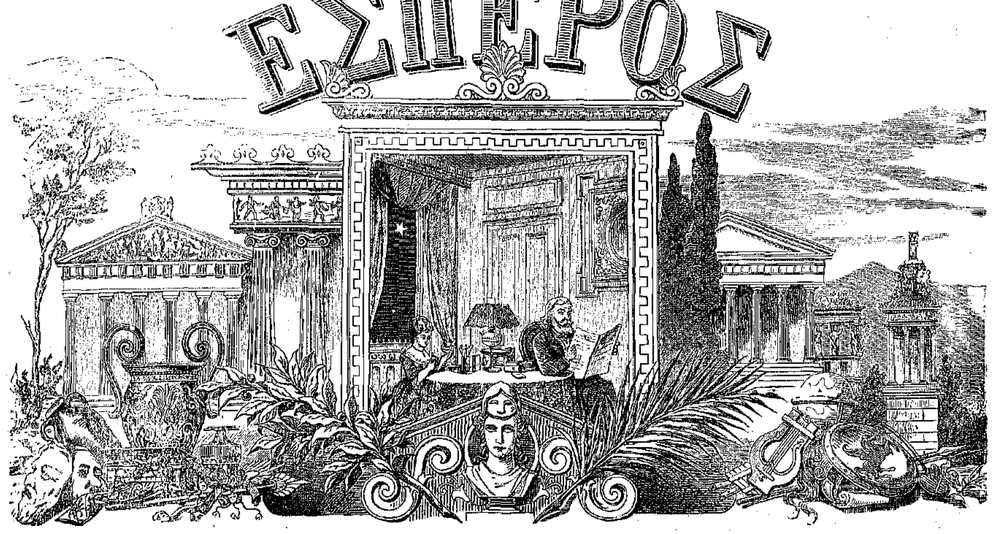

Ἔτος Στ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑ, τῇ 15|27 Νοεμβρίου 1886 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥοῦβλ. 18. Ἀρ. 134.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ἀθήναις. — Ὁ Παπισμὸς καὶ ἡ ἀρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη. (Συνέχεια.) — Ἡ κοινὴ γνώμη. — Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος, Ἱστορικὸν διήγημα ὑπὸ Ἡ. Η. (Συνέχεια.) — Βενετὸς σπουδὴς (ἐμβαλωματάς). — Ἄννα καὶ Φλώρος, ἢ ὁ Πύργος τῆς Πίσης. Ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὀρφανίδου. (Συνέχεια.) — Περὶ Δακτυλιδίων καὶ χρήσεως δακτυλίων. Ὑπὸ Χρ. Παπαδοπούλου. — Ἡ Ἐλευθερία φωτίζουσα τὸν κόσμον. — Τὸ μέγαρον τοῦ Πῶ ἐν Γαλλίᾳ. — Οἱ ἐγγαστρίμυθοι. — Τὸ ἄσμα τοῦ Ἰουνίου. Διήγημα. (Συνέχεια.) — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Παράρτημα Ἑσπέρου 22.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ἀθήναις. — Βενετὸς σπουδὴς (ἐμβαλωματάς). — Ἡ Ἐλευθερία φωτίζουσα τὸν κόσμον. — Τὸ μέγαρον τοῦ Πῶ ἐν Γαλλίᾳ. — Οἱ ἐγγαστρίμυθοι. — Τὸ ἄσμα τοῦ Ἰουνίου.

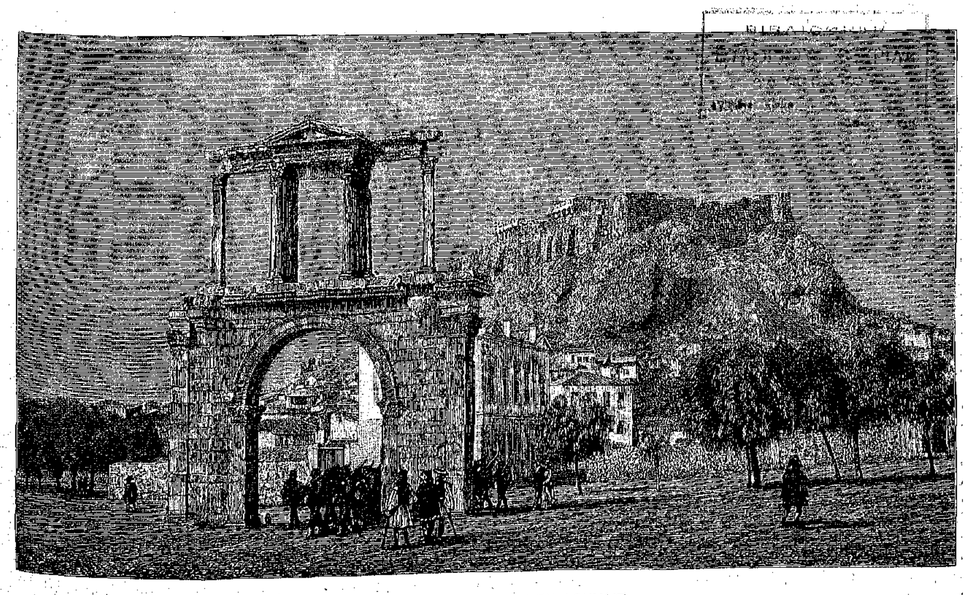

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

(Μετά εἰκόνος, ὅρα σελ. 209.)

Εἴσοδος εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ ἐν γένει εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐγερθὲν πρυάστειον ἦτο ἡ λεγομένη Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ, ἡ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐντελῶς σχεδὸν διασωθεῖσα. Ἡ πύλη αὕτη κεῖται ἐν τῇ θέσει, ὅθεν τὸ πάλαι διήρχοντο τὰ ἀρχαῖα τῶν Ἀθηνῶν τείχη, τὰ περιβάλλοντα τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως θεμελιωθεῖσαν ἀρχαιοτάτην πόλιν. Ἡ πύλη ἔκειτο, κατὰ τὸν Θουκυδίδην καὶ κατ' ἄλλους ἀρχαίους συγγραφεῖς, εἰς τοὺς πρόποδας τῆς νοτίου πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐνταῦθα ἀσώζοντο τὰ ἀρχαιότατα ἱερὰ τῆς πόλεως, ἐντεῦθεν δὲ ἐπίσης διήρχετο ἡ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἄγουσα ὁδός.

Ἡ πρώτη καὶ ἀρχαιοτάτη ἀποίκησις ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ τοῦ γεραροῦ ἐκείνου δράκου, καὶ οἱ ἀρχαιότατοι τῆς πόλεως Πελασγοὶ τὸν δράκον τοῦτον εἰς κατοικίαν αὐτῶν ἐξελέξαντο. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἰσοπεδώσαντες αὐτόν, αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀνεγείραντες πρῶτοι ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἱερὰ τῶν λατρευομένων θεοτήτων. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου πλεῖσαι ὅσαι ἀποικήσεις περιέβαλον τὴν Ἀκρόπολιν, ἐν αἷς προεξάρχουσα ἡ τῶν Ἰωνικῶν φυλῶν, ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ ἀγχαθιδρυθεῖσα.

Ὅτε ὁ Θησεὺς τὰς πάλαι διεσπαρμένας ἀνὰ τὴν Ἀττικὴν κώμας εἰς ἓν συνήγαγε καὶ τὰς Ἀθήνας κέντρον τῆς χώρας ἅπας ἐποιήσατο ἐξελέξατο τὴν νοτίαν τῆς Ἀκροπόλεως πλευρὰν κέντρον τῆς νέας πόλεως. Καθαρίσας τὴν Ἀκρόπολιν ἀπὸ τῶν διαφόρων οἰκημάτων παρέδωκεν αὐτὴν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

Βαθμηδὸν δὲ ἡ νέα αὕτη πόλις ἐξετείνετο, καὶ αἱ πρὶν παντοδόναμοι σχεδὸν Ἰωνικαὶ φυλαὶ ἀπώλεσαν τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν καὶ ὑπεχώρησαν εἰς ἄλλας εἰς τὴν χώραν εἰσβαλλούσας φυλάς. Αἱ πολεμικαὶ αὗται φυλαί, στενῶς πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀπέναντι Εὐβοίᾳ οἰκούσας συνδεδεμέναι, ἀπετέλεσαν ἴδιον σύνδεσμον, ὅστις ἐχθρικῶς διέκειτο πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς μίαν τῶν πολεμικῶν τούτων φυλῶν ἀνῆκε καὶ ἡ οἰκογένεια τῶν Πεισιστρατιδῶν, ἥτις ἰδίως κατὰ τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα κτησαμένη μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπεβλήθη κατὰ τῶν ἀρχαίων κατοίκων, τῶν Πεδιέων, τῶν κατ' ἐξοχὴν γειτόνων αὐτῆς. Πεισίστρατος ὁ Ἱπποκράτους, ἄρχων γενόμενος, κληθεὶς διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἀρετῶν τύραννος, μετέβαλε σχεδὸν ἐντελῶς τὴν τῆς ἀρχαίας πόλεως μορφὴν μεταθέσας τὸ κέντρον αὐτῆς πρὸς τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα καὶ τὴν ἀγορὰν ἤγειρε περιβαλὼν αὐτὴν διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν.

Οὕτως αἱ Ἀθῆναι ἐξετάθησαν ἰδίως πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἡ πόλις τοῦ Θησέως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξέπεσε τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου. Ὅτε δὲ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς νέαν ἔδωκε λάμψιν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῶν οἰκοδομῶν αὐτοῦ ἀνήγειρε προάστειον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ. Ἡ λεγομένη πόλις τοῦ Ἀδριανοῦ ἐχώριζε τὸ προάστειον τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀρχαίας πόλεως τοῦ Θησέως, ὡς μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἐπιγραφαί, αἱ ἐπὶ τοῦ ἐπιστηλίου τῆς πύλης διασωθεῖσαι. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται εἶναι δύο, ὧν ἡ μὲν ἐστραμμένη πρὸς δυσμὰς ἀναφέρει "Αὖδ' εἰσ' Ἀθῆναι Θησέως ἡ πρὶν πόλις", ἡ δὲ πρὸς ἀνατολὰς "Αὖδ' εἰσ' Ἀδριανοῦ καὶ οὐχὶ Θησέως πόλις".

Ἡ πύλη αὕτη, ἔργον ἐπίσης τῆς λαμπρᾶς τοῦ Ἀδριανοῦ ἐποχῆς, εἶναι ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ, συνίσταται δὲ ἐκ τῆς κυρίως πύλης, 20 ἀγγλ. ποδῶν διαστάσεως, περιβεβλημμένης ὑπὸ δύο τετραγώνων στηλῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ἐπιστήλιον. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιστηλίου κεῖται ἕτερον οἰκοδόμημα συγκείμενον ἐκ τριῶν τετραγώνων θυρωμάτων, ὧν τὸ μεσαῖον ἐπιστέφεται ὑπὸ ἀετώματος. Τὸ ἰσόγειον οἰκοδόμημα ἔχει ὕψος 33 ποδῶν, ἐν ᾧ τὸ ἀνώτερον μετὰ τοῦ ἀετώματος ἔχει ὕψος 22 ποδῶν. Ἐντὸς τῶν θυρωμάτων ὑπῆρχον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ ἀγάλματα τοῦ Θησέως καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ, τῶν δύο ἐνδόξων κτιτόρων. Θεμελιώσας ὁ Ἀδριανὸς τὴν νέαν πόλιν ἐπλούτισεν αὐτὴν καὶ διὰ ὁδραγωγείου, οὗ λείψανα σώζονται ἐν μέρει μέχρι σήμερον, καὶ διὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν καὶ λουτρῶν. Ἓν τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκοδομημάτων, τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ φιλομούσου τούτου αὐτοκράτορος ἦτο καὶ τὸ Γυμνάσιον, οὗ τὰ λείψανα εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ παρὰ τὴν παλαιὰν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν σωζόμενα καὶ κοινῶς ἡ Στοὰ τοῦ Ἀδριανοῦ καλούμενα.

Π.

Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ Ζυγοῦ τῆς θρησκείας ὡς σκληροῦ καὶ ἐπαχθοῦς ἐστιν ὀρθὴ καὶ δικαία;

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζούμη.

(Συνέχεια.)

Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ οὐδαμῶς ἀντιστρατεύεται τῷ πολιτικῷ βίῳ τῷ διαπνεομένῳ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀντίθεσις ἄρχεται μεταξὺ ἀμφοτέρων τούτων, καὶ δή μετὰ δυνάμεως, εὐθὺς ἅμα, εἴτε ἡ Ἐκκλησία θελήσει ἵνα ἐξέλθῃ τοῦ προδιαγεγραμμένου αὐτῇ κύκλου, εἴτε ἡ πολιτεία ζητήσῃ ἵνα χαράξῃ ὁδὸν μὴ συνᾴδουσαν τοῖς ἐντάλμασι τοῦ θείου Χριστιανισμοῦ. Ἤτοι ἐὰν ζητῇ αὕτη ἵνα ἀναπτυχθῇ ἐκτὸς τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου πεδίου σκοπούσα οὕτω τὴν κατάλυσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς ἁπλῶς διὰ τῆς πολιτείας. Μέλη δέ τινα τῶν νῦν νεωτερζουσῶν πολιτειῶν πειρῶνται παντὶ σθένει ἵνα διαχαράξωσι τοιαύτην τινὰ ὁδόν. Διὸ καὶ πικρῶς σκώπτοντες τοῖς περὶ θρησκείας εὐσεβῶς διαλεγομένοις ἀπορρίπτουσιν ἀποτόμως καὶ ἀσυζητητὶ πᾶσαν θρησκευτικὴν δόξαν, καὶ ἀλόγως κατακρίνουσι πάντα ἀληθῆ πολιτισμόν. Τὰ τοιαῦτα δὲ μέλη τῶν πολιτειῶν τούτων μόνον ἐξ ἐπιεικείας ἐπιτρέπουσι τῷ Χριστιανισμῷ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὕπαρξίν τινα ἐλεεινήν, ὑπολαμβάνοντα τὴν ἐν τῷ μέλλοντι κατάλυσιν αὐτοῦ ὡς βεβαίαν. Ὅτι δὲ τοιαῦται φθοροποιαὶ ἰδέαι ἐμφωλεύουσιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς τινων μωρῶν καὶ ἀσυνέτων ἀνθρώπων, καὶ ὅτι εὑρίσκουσιν αὗται καὶ παρ' ἡμῖν ὑποδοχήν τινα καὶ ὑποστήριξιν, ἔστι γνωστὸν πᾶσι τοῖς εὖ φρονοῦσι. Πολλαὶ δὲ ἐκ τοιούτων ἀκρίτων ἀνδρῶν, καὶ ἰδίᾳ νέων, ἀπαρτιζόμεναι λεγεῶνες ἑτοιμάζονται νὰ εἴπωσι δῆθεν τῷ Χριστιανισμῷ, ὅτι ὁ καιρὸς σου πλέον παρῆλθε, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχεις πλέον. Ὁποία παχυλὴ ἄνοια! Ὁποία τυφλότης! Ὁποία μωρία! Τί δὲ προβάλλουσιν εἰς ἀελέασιν οἱ νεωτερίζοντες οὗτοι νεανίσκοι τοῖς τείνουσιν αὐτοῖς οὖς εὐήκοον; Πῇ βάλλουσιν, ἀντὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τὴν ἀθεΐαν, ἀντὶ τοῦ Θεοῦ, ἄνετον θέον, ἢ ἄλλο εἰπεῖν διεφθαρμένον καὶ ἄθεον πολιτισμόν, ὃν ἐθουσιωδῶς ἐγκωμιάζουσι πρὸ τῶν ἄλλων ἀπλῶν ἀνθρώπων παριστῶντες αὐτὸν ὡς τὸ μόνον μέγα καὶ ἐλατήριον, πρὸς ἐξευγενισμὸν καὶ ἐξωραϊσμὸν τοῦ τε ἰδιωτικοῦ, κοινωνικοῦ, καὶ πολιτικοῦ βίου. Καὶ οὕτω παρασύρουσιν ὑπόψιλοι τινὲς τῶν ἁπλουστέρων εἰς τὰ σκοτεινὰ βάραθρα τῆς ἀσεβείας, ἐξ ἧς προέρχονται ἠθικὰ ἕλκη, καὶ τέλει ἠθικὴ σῆψις.

Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν πάσης τοιαύτης νοσηρᾶς ἀσηθῆς καὶ ὑπέρβαιον ἀκινδύνως παντὸς τοῦ τε ἠθικοῦ σκοπέλου δέον ἵνα κατέχωμεν ἐν τῷ χερσὶν ἡμῶν ἀσφαλῶς τὸ ἴλαρὸν τῆς θρησκείας φῶς. Δέον νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι μόνη ἡ θρησκεία καὶ ἡ καθαρὰ συνείδησις εἰσιν οἱ ἀσφαλεῖς ὁδηγοί τὴν κατάλληλον ἡμῖν ὁδὸν ὑποδεικνύοντες καὶ ἀσφαλῆ διέξοδον ἡμῖν ἐκ τοῦ λαβυρίνθου τῶν ἐπιγείων πραγμάτων. Μόνος δ' ἐκεῖνος ὁδεύει σταθερῷ τῷ βήματι τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας, ὅστις ὑπακούων εἰς τὴν φωνὴν αὐτῶν ἐκπληροῖ πιστῶς τὰς ἱερὰς αὐτοῦ συμβουλάς. Ἀλλ' οἱ νέοι οὗτοι πεπορισμένοι ἔχοντες τὴν συνείδησιν καὶ διεφθαρμένην τὴν ψυχὴν ἀκαμάτως ἐργάζονται, ὅπως παρασύρωσι τοὺς ἁπλουστέρους εἰς ἀσφαλῆ ὄλεθρον. Ὅμως καλοῦνται ἅπαντες οἱ εὐγενεῖς καὶ ἔντιμοι ἄνθρωποι νὰ ἀποκρούσωσιν τὴν ἀνόψωσιν τῆς ὑπὸ τῶν οὐτων μωρῶν διαστρεφομένης καὶ ὑποθαλπομένης θρησκευτικῆς ἀληθείας ἵνα παντὶ ἤθει ὁπλῳ ὑπερμαχῶσιν αὐτῆς. Καλοῦνται ἅπαντες οἱ γνήσιοι πατριῶται ἵνα ἀγρόπνῳ ὄμματι τηρήσωσι φυλάττωσι τὸν ἡμέτερον λαὸν ἐκ τῆς δεινῆς μέρει ἀφαπλουμένης καὶ παρ' ἡμῖν θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ δεινοῦ τούτου κακοῦ, τοῦ κατ' ἀρχὰς ἐξασθενοῦντος καὶ ἐν τέλει φονεύοντος πᾶν τὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἀπτόμενον πίπτον. Τέλος καλοῦνται ἅπαντα τὰ μέλη τὰ συνδεδεμένα διὰ τοῦ ἱεροῦ τῆς θρησκείας δεσμοῦ ἵνα ἀπὸ κοινοῦ ἐργαζόμενα ἀνεγείρωσιν ἰσχυρὸν πρόχωμα κατὰ τοῦ ῥεύματος τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, τῆς ἀπειλούσης ἵνα κατακλύσῃ καὶ καταπνίξῃ ἡμᾶς. Ὅσῳ δ' ἀλλάξωσι καὶ ἀποτόμως καὶ ἄν διευθύνωνται αἱ προσβολαὶ κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, οὐχ ἧττον ἀλγῶδες ἀποβαίνει αὐτῇ τὸ αἴσθημα τῆς δουλείας τὸ προκαλούμενον ἐκ τῶν ἀπειθῶν αὐτοῦ τούτων τέκνων. Τίς δὲ φίλος ὢν ἀληθῶς καὶ πάτρις τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀρετῆς δὲν αἰσθάνεται βαρὺ ἄλγος βλέπων οὗτω καταφρονουμένην τὴν μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐλαττούμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν τέκνων αὐτῆς; Τίς φειδόμενος τῆς σωτηρίας τῶν αὐθαδῶν τούτων μελῶν τῶν συνδεομένων μεθ' ἡμῶν διὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν δεσμῶν δὲν ἐρευνᾷ μετ' ἀγωνιώδους συμπαθείας, ὅπως ἴδῃ τί συμβαίνει μετ' αὐτῶν, καὶ δὲν χαίρει μανθάνων ὅτι τέλεον δὲν ἀπεσβέσθη οὐδ' ἐξέλιπεν ἐκ μέν τῆς καρδίας αὐτῶν τὸ εὐσεβὲς Χριστιανικὸν αἴσθημα, ἐκ δὲ τῆς διανοίας τὸ Χριστιανικὸν φρόνημα, ὅπερ αὐτοῖς κατὰ πάντα ἀφέλιμον, εὐεργετικὸν καὶ σωτηριῶδες ἐν παντὶ καιρῷ δύναται ν' ἀποδῷ; Πρέπει ν' ἀναχώμεθα καὶ ἀναισθητῶμεν βλέποντες αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἰδίων φίλων, τῶν ἰδίων τέκνων, ἐγκαταλειπομένην, περιυβριζομένην, ἢ κατακολουθουμένην; Δι' αὐτῆς δὲν καθίσταται ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεοῦ κατὰ χάριν; Τίς ἕτερος πλὴν αὐτῆς δύναται νὰ παράσχῃ τῷ ἀνθρώπῳ τοιαύτην ἀξιοπρεπῆ θέσιν, τοιαύτην ὑψηλὴν τιμήν; Οὐκ ἔστιν αὕτη ὀρθῶς καὶ καταλλήλως ἐξασκουμένη ἡ βασιλεύουσα τὴν προσήκουσαν ἀξίαν τοῖς ἡμετέροις ἤθεσι; Οὐκ ἔστιν ἡ ἰσχυρὰ προστάτρια τῆς ἀρετῆς, ἡ ἀφθονωτάτη πηγὴ πάσης πολιτικῆς εὐημερίας, ἡ ἀρίστη παρήγορος ἐν τοῖς παθήμασι καὶ περιπετείαις, καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ τελευταίᾳ ὥρᾳ τοῦ ἀνθρώπου; Τοιαύτης δ' οὔσης πρέπει νὰ πολιτευώμεθα αὐτὴν καὶ φρονῶμεν περὶ αὐτῆς ὡς περὶ τινος ἀμφιβόλου ὑποθέσεως ἐχούσης αὐτελῆ σημασίαν; Πρέπει ν' ἀποστρέφωμεν ἐξ αὐτῆς τὰς ὄψεις ἡμῶν ὁσάκις ἀκούομεν ὅτι τινὲς τολμῶσι ἀγωνίζονται, ὅπως ἀπωθοῦντες καταστρέψωσιν αὐτὴν ἐκ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς ἐν ᾗ ἵσταται καὶ ἀναβιβάσωσιν εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν, τὰ γεννήματα ταῦτα πορισσούσης φαντασίας; Πρέπει νὰ μένωμεν ἀδιάφοροι καὶ ψυχραὶ πρὸς πᾶσαν τοῦτον κατὰ τῆς θρησκείας ἐνέργειαν καὶ προσβολήν, τὴν προερχομένην ὡς γνωστὸν ἐκ πολλῶν μὲν ἄλλων αἰτιῶν, πρὸ πάντων ὅμως ἐξ ἀσαφοῦς καὶ συγκεχυμένης μελέτης καὶ νοσηρᾶς διανοίας; Πρέπει νὰ διατελῶμεν ἐν ναρκώδει ἀδρανείᾳ καὶ καθιστῶμεν ἑαυτοὺς ὑποπτους οὕτως ὡστε νὰ ἐμέλλομεν νὰ παραιτηθῶμεν τὰ ἱερὰ αὐτῆς ἐντάλματα, καὶ ἀπολέσωμεν πᾶν τὸ ἐξ αὐτῆς παρερχόμενον ἡμῖν κληρονομικὸν δικαίωμα; Οὐχί! Τοιαύτη καταστάσις, τοιαύτη ἀλλοίωσις πνευμάτων ἤθελεν εἶναι λυπηρότατον ἀληθῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα σύμπτωμα, ἀπαίσιος οἰωνός. Δέον λοιπὸν νὰ ἐγρηγορῶμεν καὶ ἀγωνιζώμεθα ἠθικοῖς ὅπλοις κατὰ παντὸς σκοποῦντος εἰς τὴν προσβολὴν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Θρησκείας. Ἐὰν δὲ ἐν παντὶ ἑτέρῳ καιρῷ ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια τῶν λογιωτέρων μελῶν τοῦ κλήρου πρὸς ἀποσόβησιν ἐκ τῆς χώρας ἡμῶν τοιούτων ἀλεθρίων καὶ λαοφθόρων ἰδεῶν, καὶ πρὸς διάδοσιν τῶν ἱερῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχῶν ἐθεωρήθη πάντοτε εὐπρόσδεκτος καὶ κατὰ πάντα λυσιτελής, πολλῷ δὲ μᾶλλον καθίσταται αὕτη ἀναγκαία σήμερον, ὅτε τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος φέρει ἡμᾶς ταχεῖ τῷ βήματι εἰς ἀσέβειαν καὶ διαφθοράν.

Οὐδὲν ἀληθῶς πρᾶγμα ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τόσον ἀφανῶς μὲν καὶ ἠρέμως, ἀλλ' ὅμως ἰσχυρῶς καὶ στερρῶς, ὅσον τὸ δεσπόζον πνεῦμα μιᾶς τινος ἐποχῆς, χαρακτηριζομένης ἐν ἰδίοις συμβεβηκόσι, καθ' ὅσον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα φανεροῖ ἐν διαφόροις καιροῖς τὰς διαφόρους τάσεις αὐτοῦ. Ὅτι δ' ἐν πάσῃ τοιαύτῃ ἐποχῇ ἐν παντὶ τοιούτῳ αἰῶνι ἐκδηλοῦνται τάσεις προβάλλονται θεωρίαι, ἐπιδιώκονται σκοποί, ἐπὶ τοῖς πᾶσι σχεδὸν γνωστόν. Πάνυ δ' ὀρθῶς τὴν δύναμιν τὴν ὠθοῦσαν εἰς ἐκδήλωσιν τούτων καλοῦμεν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἢ τοῦ αἰῶνος. Ἔστι δ' ἡ δύναμις αὕτη ἀόρατος, διὸ καὶ ἀοράτως ἐπιδρῶσα καὶ ἐμπνέουσα ἰδίας τάσεις, ὁδέας καὶ θεωρίας ἐπιθέτει αὐτοῖς τὴν ἰδίαν σφραγῖδα, ἐξ ἧς πιστοῦται τὸ ἐπ' αὐτῶν κῦρος αὐτῆς, καθιστώσης οὕτως οἱονεὶ τὸν αἰῶνα ὡς τι ζῶν ἐνεργοῦν καὶ αὐτοτελὲς ὑπάρχον. Εὐτύχημα μέγα ἐστὶν ἀληθῶς τῇ κοινωνίᾳ τῇ ζώσῃ κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, καθ' ὃν αἱ προβληθεῖσαι θεωρίαι ἐλεγχόμεναι φανῶσιν ὅτι εἰσὶ λογικαὶ καὶ ὀρθαί, αἱ ἐκδηλωθεῖσαι τάσεις ἱεραὶ καὶ εὐγενεῖς, καὶ οἱ ἐπιδιωκόμενοι σκοποὶ ὅσιοι καὶ προσφυεῖς τῷ ἠθικῷ τοῦ ἀνθρώπου καταρτισμῷ. Τότε τὸ πνεῦμα τὸ ἐπικρατοῦν τοῦ αἰῶνος τούτου καλεῖται ἀγαθόν. Καὶ δύναται παραβληθῆναι πρὸς τὴν λεπτὴν ἀκείνην αὔραν τὴν ἄνωθεν κατερχομένην, τὴν ζωογονοῦσαν καὶ καθωραΐζουσαν τὴν ὅλην φύσιν. Ὡς δ' αὕτη πᾶν τὸ ἐν τῇ φύσει ζωογονεῖ καὶ τρέφει, οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα ἐποχῆς τινος ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος αὐεργετικῶς παρέχει αὐτῇ ἀφορμὰς, ἵνα σεμνύνηται ἐπὶ τῇ ἐνδείξει ἐνδόξων ἔργων καὶ πράξεων εὐγενῶν. Ἀτόχημα δὲ δεινὸν, ἐὰν τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα ἐστι διεφθαρμένον, καθ' ὃ ἐσφαλμέναι θεωρίαι ὡς ὀρθαὶ ἐκλαμβάνονται, ἄδικοι πράξεις τὴν σφραγῖδα τοῦ δικαίου ὡς μεγαλοπρεπὲς ἔνδυμα περιβάλλονται, καὶ ἐν γένει ἡ τῶν ἀνθρώπων ἐνέργεια χωρεῖ ἐπὶ τὰ πράγματα ἀστόχως, ὡς ἀπάγουσα αὐτοὺς τοῦ ἠθικοῦ αὐτῶν σκοποῦ, καὶ κωλύουσα τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὑψίστου ἐν αὐτῷ σημείου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.

Κοινὴ γνώμη λέγεται ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ κοινὴ τῶν πνευμάτων ὁμοφωνία περὶ τὴν κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων.

Τὸ κράτος τῆς κοινῆς γνώμης εἶναι εὐρύτατον καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς ἰσχυροτάτη. Αὕτη κατὰ τὸν D'Alembert διέπει τὸν κόσμον· "L'opinion gouverne le monde", καὶ ὑπὸ τοῦ Πασχὰλ καλεῖται βασίλισσα τοῦ κόσμου· "L'opinion est comme la reine du monde".

Μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ οὐσιώδη καὶ ἀληθῶς τὴν κοινωνίαν διαφέρονα, ἐπεκτείνει τὸ κράτος αὐτῆς καὶ ἐπ' αὐτὰ ἔτι τὰ ἐπουσιώδη καὶ ὅλως ἀδιάφορα. Ἕκαστος ὀφείλει νὰ ἐνδύηται, νὰ κάθηται, νὰ τρώγῃ κ. τ. τ. ὡς αὕτη ὥρισεν. Οὐαὶ δὲ τῷ τολμῶντι ν' ἀποσείσῃ τὸν ζυγὸν αὐτῆς! Ὁ τοιοῦτος, ἐὰν μή τι ἄλλο, θὰ ἐγίνετο τῆς πᾶσι καταγέλαστος. Κατὰ ταῦτα ἡ κοινὴ γνώμη δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ τύραννος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ κοινὴ γνώμη ἐπεμβαίνουσα εἰς τὰ τῆς πολιτείας ἐπιβάλλει πολλάκις τὴν θέλησίν της εἰς τοὺς κυβερνῶντας, οἵτινες χαριζόμενοι ἐνίοτε εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸ θέλημα αὐτῆς ὑπείκοντες ὠθοῦσιν ἔστιν ὅτε τὸ Κράτος κατὰ κρημνῶν. Προβαίνουσα καὶ ἔτι προσωτέρω ἀναμιγνύεται εἰς ζητήματα πάντη ἀνώτερα τῶν δυνάμεών της διὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐπιστημονικά, ὑπολαμβάνουσα δὲ καθήκον αὐτῆς ἱερὸν τὴν ὑπεράσπισιν τῶν καθεστώτων ἐγείρει πόλεμον κατὰ τῶν νεωτεριζόντων. Ἐνεοῦδεν δὲ οἱ θρησκευτικοὶ καὶ ἐπιστημονικοὶ πόλεμοι οἱ κατασπαράξαντες πολλάκις τὰς κοινωνίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν τοῖς τοιούτοις ὑπ' οὐδενὸς ἕλκεται ἰδιοτελοῦς σκοπὸς, πλὴν ἀλλ' ὅμως ἀπατᾶται, τοῦτο μὲν ὡς ἐπιλαμβανομένη ζητημάτων ἀλλοτρίων τῆς ἰδίας αὐτῆς ἁρμοδιότητος, τοῦτο δὲ ὡς ἐπηρεαζομένη ὑπὸ τῶν πρὸ αἰώνων ἐπικρατουσῶν προλήψεων. Ὅθεν κατὰ ταῦτα ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι δύναμις ἀληθῶς λίαν ἐπικίνδυνος.

Ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ὀρθὴ ἢ σφαλερὰ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνίας, καὶ ἰδίως τῶν ἡγετῶν αὐτῆς. Πλήν, καίπερ σφαλλομένη ἐν πολλοῖς διὰ τοὺς προμνημονευθέντας λόγους, οὐδαμῶς σχεδὸν σφάλλεται περὶ τὴν κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν καθαρῶς ἠθικῶν. Ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ εἶναι ἔμφυτος εἰς πάντα ἄνθρωπον· διὰ τοῦτο καὶ ἡ κοινὴ γνώμη γινώσκει κάλλιστα νὰ κρίνῃ καὶ ν' ἀποφαίνηται περὶ τῆς ἠθικότητος ἢ μὴ τῶν γενομένων πράξεων. Ἐνδέχεται νὰ σφάλλῃ ἐνίοτε περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν προσώπων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν πραγμάτων. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπόψεως θεωρουμένη ἡ κοινὴ γνώμη κέκτηται πολὺ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀφέλιμον.

Ἡ κοινὴ γνώμη σκανδαλιζομένη ἐπὶ τῇ θέᾳ ἢ τῷ ἀκούσματι τοῦ ἐγκλήματος, ἐξεγείρεται αὐστηρὰ καὶ ἀμείλικτος κατὰ τοῦ αὐτουργοῦ, καταδικάζουσα αὐτὸν διὰ τοῦ στιγματισμοῦ καὶ τῆς ἀποστροφῆς, μὴ περιοριζομένη δὲ ἐπὶ τῶν κακιῶν ἐκείνων, ἅσπερ ὁ νόμος προεῖδεν, ἐπιβάλλει τὴν ἠθικὴν αὐτῆς ποινὴν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κακίας, περὶ ὧν ἡ νομοθεσία τῶν ἐθνῶν οὐδεμίαν ἔλαβε πρόνοιαν. Οὐδεὶς ὑπάρχει νόμος κατὰ τοῦ ὑπερηφάνου, τοῦ ἀλαζόνος, τοῦ ἀγνώμονος, τοῦ φιλαργύρου, τοῦ πλεονέκτου, τοῦ ἀναλεήμονος, τοῦ μὴ τηροῦντος τὸν λόγον του κ. λ., ἡ κοινὴ ὅμως γνώμη τὴν ἔλλειψιν τῆς νομοθεσίας ἀναπληροῦσα τιμωρεῖ καὶ τοὺς ὑπὸ τοιούτων παθῶν κατεχομένους διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς ἠθικῶν ποινῶν, αἵτινες πολλάκις ἀποβαίνουσι βαρύτεραι καὶ αὐτῶν τῶν ὀλικῶν, τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ὁριζομένων.

Πολλάκις τὰ δικαστήρια ἐλλείψει ἱκανῶν ἀποδείξεων ἀπολύουσι τοὺς ἐγκληματίας· οὐδεὶς ὅμως τῶν τοιούτων ἐκφεύγει τὸ κράτος τῆς κοινῆς γνώμης, ἥτις ἀδιαφοροῦσα περὶ τοὺς τύπους δικάζει καὶ ἀποφαίνεται κατὰ συνείδησιν· "Les "coupables, λέγει ὁ Condillac, ne sauraient "se soustraire à tout châtiment; ils sont punis "par le jugement que le public porte de leur "conduite; ainsi l'opinion est une loi qui "statue sur les actions dont la loi civile ne "prend pas connaissance."

Ἡ κοινὴ γνώμη δὲν εἶναι μόνον ἀδέκαστος τῶν κακιῶν κριτὴς καὶ αὐστηρὸς αὐτῶν τιμωρός· εἶναι συγχρόνως καὶ ἰσχυρὸς κατὰ τῶν παρεκτροπῶν χαλινός. Πόσοι, καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ὁρμῇ τοῦ πάθους, δὲν ἀναχαιτίζονται ὑπὸ τοῦ φόβου τῆς κοινῆς γνώμης! Μόνον ὁ ἀπολέσας πᾶν αἰσθημα αἰδοῦς καὶ ὁ παντάπασι κεκαυτηριασμένην ἔχων τὴν συνείδησιν δύναται νὰ περιφρονῇ τὴν κοινὴν γνώμην.

Καὶ ἕτερον οὖν' ἥττον ὠφέλιμον προσὸν κέκτηται ἡ κοινὴ γνώμη, ἔχει δῆλον ὅτι τὴν δύναμιν τοῦ παρορμοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἀγαθὸν διὰ τῆς πρὸς τοὺς ἐναρέτους καὶ εὐεργετικοὺς ἐπιδεικνυομένης κοινῆς ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως καὶ τῶν δημοσίᾳ ἀπονεμομένων αὐτοῖς τιμῶν.

Ἡ κοινὴ γνώμη λοιπόν, καίπερ ὑποκειμένη εἰς λάθη ὡς πάντα τὰ ἀνθρώπινα, εἶναι ἀξία σεβασμοῦ παρὰ πᾶσι τοῖς εὖ φρονοῦσι, καὶ ὁ ταύτην αἰδούμενος ἀπὸ πολλῶν ἀπαλλάσσεται κακῶν.

Κ.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛ

στίνην!" Ἡ Παλαιστίνη ἦτο τὸ μόνον τέρμα ἡμῶν. Ὅτε δὲ ὑμεῖς ἐκροτείνετε νὰ λάβωμεν τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἄγουσαν, ἐνομίσαμεν ὅτι σκοπεύετε ν' ἀποτρέψητε ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἡμῶν. Ἤδη ὅμως ἐννοοῦμεν μετ' ἄκρας ψυχικῆς ἀγαλλιάσεως ὅτι ἠπατήθημεν. Ὑμεῖς ἐμμένετε πιστοὶ εἰς τὸν ὅρκον σας. Δότε ἡμῖν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὰ πλοῖα θέλουσιν εἶσθαι ἕτοιμα, δι' ὧν θέλομεν μεταβῆ εἰς Συρίαν. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη θέλει ἐπισφραγίσει τὴν ἀρχαίαν ἡμῶν φιλίαν. Ὁρίσατε τὴν ἡμέραν, ἣν σᾶς ὑπεδείξαμεν ὡς ἡμέραν τοῦ ἀπόπλου ἡμῶν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἡμεῖς σᾶς ὑποσχόμεθα νὰ τείνωμεν ὑμῖν ἀμέσως τὴν χεῖρα τῆς συνδιαλλαγῆς!

— Ὑποσχόμεθα τοῦτο, ἀνέκραξαν ταὐτοχρόνως ὁ Βονιφάτιος καὶ ὁ Ἀλέξιος.

— Τὸ ὑποσχόμεθα! ἐπανέλαβον οἱ ἱππόται, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν συνοδείαν τῶν δύο ἀρχηγῶν.

— Καὶ ἤδη ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ κοινὸν ἡμῶν στρατόπεδον! εἶπεν ὁ Βονιφάτιος ὑψῶν τὸ ἀπαστράπτον αὐτοῦ ξίφος.

Ἐν ζωηραῖς καὶ παρατεταμέναις ἐπευφημίαις διῆλθεν ὁ στρατὸς τὴν στενὴν κοιλάδα καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ στρατόπεδον, ὅπερ πρό τινων μόνον ὡρῶν εἶχεν ἐγκαταλείψει.

Ὁ ἥλιος ἔδυεν ὅτε οἱ ὁπλῖται ἀφίχθησαν εἰς τὸ ἐγκαταλελειμμένον στρατόπεδον. Νέα ἤρξατο ἐκεῖ κίνησις καὶ ζωή· αἱ σκηναὶ ἐκοσμήθησαν πάλιν διὰ ποικιλοχρόων σημαιῶν καὶ ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης καὶ ὁ Ἀλέξιος ἀπέθεσαν τὰ πένθιμα αὐτῶν ἐνδύματα. Ἡ ὁρμονία, ἡ παρήγορος θεότης, ἤρατο νίκην λαμπράν! Μόλις δὲ ἐξήλωσεν ἡ νὺξ τὸν σκοτεινὸν αὐτῆς μανδύαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπήστραψε τὸ στρατόπεδον ἐν φανοῖς καὶ κεχριματισμέναις λυχνίαις, καὶ ἡ γενικὴ χαρὰ ἐξεφράζετο διὰ ᾀσμάτων καὶ εὐθύμων χορῶν.

Πρὸ τῆς πολυτελοῦς σκηνῆς του ἐκάθητο ὁ Ἕλλην βασιλόπαις μετὰ τοῦ μαρκησίου τῆς Μομφεράτης καὶ παρατήρει μετὰ συγκινήσεως τὴν ἑορτήν. Τὸ θέλημα τοῦ μαρκησίου, συνετίθισμένον εἰς τοιαύτας σκηνάς, ἐνεθάρρυνε τοὺς χορεύοντας καὶ ᾄδοντας ὁπλίτας· ἀλλ' ὁ Ἀλέξιος ἦτο νέος καὶ ἄπειρος ἀκόμη καὶ ἔβλεπε τὰ πάντα μὲ ὀφθαλμοὺς ἀποροῦντας.

— Δὲν νομίζεις, πρίγκηψ, τῷ εἶπεν ὁ Βονιφάτιος, ὅτι οἱ σοβαροὶ οὗτοι ὁπλῖται ἐγένοντο αἴφνης ἀπερίσκεπτα καὶ ἀδάμαστα παιδία;

— Ἀπορῶ, πράγματι, ἀπήντησεν ὁ Ἀλέξιος, πῶς στρατιῶται δύνανται νὰ αἰσθάνωνται τοσαύτην πρὸς τὰς διασκεδάσεις χαράν. Ἐπέθετον πάντοτε, ὅτι τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα καθιστᾷ τοὺς ἄνδρας σοβαροὺς καὶ μελαγχολικούς.

— Δὲν θὰ ἠπόρει βεβαίως, παρετήρησεν ὁ μαρκήσιος, ἂν ἐγίνωσκες πόσον ἀθῶα καὶ ἀγνὴ εἶναι ἡ καρδία τῶν ἀνδρῶν τούτων, οὓς ἡ στρατιωτικὴ στολὴ καὶ ὁ ἀτρόμητος ὀφθαλμοὺς σοὶ παριστάνουσι τόσον σοβαροὺς καὶ πολεμικούς. Ἀλουσόν με, πρίγκηψ. Ἐκλήθης νὰ βασιλεύσῃς ποτε ἐπὶ πολλῶν λαῶν· ἐ' ἀνέλθῃς ἐπὶ θρόνου, ὃν χιλιάδες ἀνθρώπων θὰ περιστοιχίσωσι· θὰ ἴδῃς τὴν κολακείαν ἕρπουσαν πρὸ τῶν ποδῶν σου καὶ τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν ἰσταμένην σοβαρὰν καὶ ἀξιοπρεπῆ ἐνώπιόν σου· θὰ ἔχῃς ἀνάγκην μεγάλης ἱκανότητος καὶ τέχνης, ὅπως διοικήσῃς τὸ κράτος σου. — Ἡ σκηνὴ αὕτη, ἣν βλέπεις σήμερον ἐνώπιόν σου, ἔστω σοὶ μάθημα διδακτικόν. Γίνωσκε, Ἀλέξιε, καὶ πίστευσόν μοι· πολλάκις ὑπὸ τὸν πενιχρότερον καὶ ἀσημότερον χιτῶνα πάλλει ἡ εὐγενεστέρα καὶ πιστοτέρα καρδία. Ὦ! μὴ πιστεύσῃς, ὅτι τὸ περίχρυσον ἔνδυμα καὶ οἱ κολακευτικοὶ λόγοι ἐπὶ τῶν χειλέων ἀντιπροσωπεύουσι καὶ τὰ εὐγενέστερα τῆς καρδίας αἰσθήματα· μὴ πιστεύσῃς, ὅτι ὁ αὐλικός, ὁ συστρέφων τὸ στόμα του εἰς μειδίαμα, δι' οὗ καθ' ἑκάστην πρωΐαν ὑποδέχεται τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἡγεμόνος του καὶ προλαμβάνει καὶ τὰς ἐλαχίστας ἐπιθυμίας του, ὅτι ὁ αὐλικὸς οὗτος ὁ εὐνοούμενος σὲ ἀγαπᾷ καὶ ὅτι εἶναι ἕτοιμος εἰς πᾶσαν ὑπὲρ σοῦ θυσίαν. Ὄχι, Ἀλέξιε, ὁ κόλαξ ἐκεῖνος ὁ χαμερπὴς δὲν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν του ἢ τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον· ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος θὰ σὲ ἐγκαταλείψῃ ἅμα ἐννοήσῃ ὅτι ἡ λάμψις τοῦ θρόνου σου ἄρχεται ἐπισκιαζομένη ἢ ὅτι τὸ σκῆπτρον κλονεῖται ὀλίγον εἰς τὰς χεῖράς σου. Θὰ στραφῇ πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον καὶ θὰ στρέψῃ θλέμμα χλευασμοῦ καὶ περιφρονήσεως πρὸς τὸν δύοντα. Ζητεῖς ἀληθῆ πίστιν καὶ εἰλικρίνειαν; Θέλεις νὰ εὕρῃς καρδίαν καθαρὰν καὶ ἀδιάφθορον; Ζήτησον αὐτὴν ἐν μέσῳ τῶν ἁπλοϊκῶν τούτων καὶ ἀπαιδεύτων ὁπλιτῶν, οὓς ἓν μόνον τῶν χειλέων σου μειδίαμα ἀρκεῖ νὰ ἐνθουσιάσῃ. Θέλεις νὰ ἄρχῃς ἀγαπώμενος καὶ εὐδαίμων; Θέλεις νὰ ᾖσαι πράγματι πατὴρ τῶν λαῶν σου; Κάτελθε εἰς τὰ κατώτερα στρώματα τοῦ λαοῦ· ἐκεῖ θὰ εὕρῃς τὰ ἄδολα αἰσθήματα, τὴν ἀληθῆ ἀφοσίωσιν· ἐκεῖ θὰ εὕρῃς ὅ,τι ἡγεμόνι τόσον σπανίως εὑρίσκει, τὴν ἀληθῆ πίστιν. Ὅταν ὁ ἁπλοῦς τοῦ λαοῦ ἀνὴρ θὰ σοὶ ἀποτείνῃ τὸν λόγον· ὅταν θ' ἀκούσῃς ἐκ τοῦ στόματός του τὴν προσφώνησιν· Βασιλεῦ! γίνωσκε ὅτι ἡ λέξις αὕτη τῷ ἀπορρέει κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς καρδίας. Ὅτε δὲ ὁ κόλαξ αὐλικός σου, γονυπετῶν ἐνώπιόν σου, σοὶ εἴπῃ· Τρισένδοξε αὐτοκράτωρ! Γενναῖε κύριε καὶ ἄρχων! ἤξευρε, ὅτι αἱ πομπώδεις αὗται προσφωνήσεις ἀπερρέουσι μόνον ἐκ τῶν χειλέων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ τῆς καρδίας!

Ἐν σιωπῇ ἤκουεν ὁ βασιλόπαις τοὺς λόγους τοῦ φίλου καὶ συμμάχου του, καὶ ὁ ὀφθαλμός του ἦτο ἀκόμη προσκεκολλημένος ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ μαρκησίου, ἀφ' οὗ οὗτος εἶχε καταπαύσει τὸν λόγον. Ὁ Ἀλέξιος ἦτο νέος, ἀλλὰ τὸ πνεῦμά του ἦτο ἤδη ὥριμον διὰ τοιαύτην διδασκαλίαν· ἡ καρδία του εἶχεν ἐννοήσει τὴν σημασίαν τῶν λόγων τοῦ διδασκάλου του. Ἡ φαντασία του τὸν μετέφερεν εἰς τὸ ἀπομεμακρυσμένον μέλλον· ἔβλεπεν ἑαυτὸν ἕτοιμον ἤδη νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ σοφὰ ταῦτα διδάγματα. Ὁ Ἀλέξιος εἶχε κάμει τὸ πρῶτον ἑβῆμά του εἰς τὴν δύσκολον τέχνην τοῦ κυβερνᾶν καὶ βασιλεύειν. —

Ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνὸς Μαΐου. Μετὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Πεντηκοστῆς, ὃς ἐν εὐθυμίᾳ διῆλθον ὁ ἐν Κερκύρᾳ συγκεντρωμένος στρατός, τὸ στρατόπεδον ἤρθη, καὶ οἱ Σταυροφόροι ἐπιβιβασθέντες εἰς τὰ πλοῖα ἐπερίμενον τὸ σημεῖον τοῦ ἀπόπλου. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἑνὸς τῶν μεγαλειτέρων πλοίων ἵστατο ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης ἐπιτηρῶν τὰς τελευταίας τοῦ ἀπόπλου παρασκευάς. Ἐπὶ τῆς παραλίας ἵσταντο ἐν πεποκνωμένοις ὁμίλοις οἱ Κερκυραῖοι, ὅπως ἴδωσιν ἀναχωροῦντας τοὺς ξένους, οὓς ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἑβδομάδας εἶχον φιλοξενήσει· περὶ τὰ πλοῖα ἔπλεον μικραὶ λέμβοι, ἐν αἷς φιλοχρήματοι ἔμποροι εἶχον συσσωρεύσει τὰ ἐλκυστικώτερα προϊόντα τῆς χώρας των, καὶ τὰ θλέμματα τῶν ἀναχωρούντων ὁπλιτῶν προσηλῶντο μετὰ πόθου ἐπὶ τῶν χρυσῶν πορτοκαλλίων καὶ ἐπὶ τῶν ποικιλοχρόων ἀνθέων, ἅτινα τοῖς προσεφέροντο εἰς ἀγοράν. Οἱ Σταυροφόροι ἀπεχαιρέτιζον τὸν ὡραῖον τοῦ ἀδριατικοῦ κόλπου μαργαρίτην, τὴν νῆσον ἐκείνην, ἐν ᾗ εὐδαίμονες διῆλθον ὧραι καὶ ἐν ᾗ εἶχε συνομολογηθῆ ὁ σύνδεσμος τῆς συνδιαλλαγῆς.

Μεγάλη σημαία, ἀνατετασθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τοῦ πλοίου, ἐν ᾧ εὑρίσκετο ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης, ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ ἀπόπλου, καὶ τὰ πεντακόσια πλοῖα, τὰ ἀποτελοῦντα τὸν στόλον, ἤρξαντο κινούμενα ἡσύχως ὡς ἠθοῦμενα ὑπὸ ἀοράτου χειρός. Λεπτὴ πρωϊνὴ αὔρα ἐπλήρου τὰ λευκὰ ἱστία· ὁ ἥλιος, καθαρὸς ἐν ἀνεφέλῳ στίλβων οὐρανῷ, ἔρριπτε τὰς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν περικεφαλαιῶν καὶ τῶν ὅπλων τῶν Σταυροφόρων. Αἱ ἀσπίδες ἦσαν τοποθετημέναι κατὰ σειρὰν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐφαίνοντο χρυσαῖ ἐπάλξεις φρουρίου. Εἰς τὴν παραλίαν ἀντήχουν αἱ πολεμικαὶ σάλπιγγες, ἀποχαιρετίζουσαι τὰ ἀποπλέοντα σκάφη, ἐφ' ὧν εὑρίσκοντο οἱ εὐγενέστεροι καὶ ἀνδρειότεροι τῶν ἱπποτῶν.

Ὁ πλοῦς ἤρξατο ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνούς· οἱ Σταυροφόροι ἔβλεπον διερχομένας ἐνώπιον τῶν θλεμμάτων των τὰς μαγευτικὰς παραλίας, τὰ ὑψώματα καὶ τὰς καταφύτους κοιλάδας, αἵτινες καθιστῶσι τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους ἀληθῆ κῆπον. Καὶ πρῶτον μὲν ἐνεφανίσθη ἡ σκοτεινὴ ἀκτὴ τῆς Κεφαλληνίας· εἶτα ἐξῆλθεν, ὡς ἀναδυομένη ἐκ τῆς θαλάσσης Ἀφροδίτη, ἡ Ζάκυνθος, "τὸ ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς", ἣν οἱ ἐπὶ τῶν πλοίων εὑρισκόμενοι Βενετοὶ ἐχαιρέτισαν διὰ ζωηρῶν ἐπευφημιῶν. Καὶ ὁ πλοῦς ἐξηκολούθει πρὸς ἀνατολάς. Μετά τινας ἡμέρας ἐφάνησαν αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων τῆς Πελοποννήσου καὶ μακρόθεν ἐν ὁμίχλῃ εἰσέτι τετυλιγμένη ἡ μεσημβρινωτέρα ἄκρα τῆς Ἑλλάδος, τὸ φρικῶδες Ταίναρον ἀκρωτήριον. Πρῶτον ἤδη ἔβλεπον οἱ Σταυροφόροι τὴν θυελλώδη ἐκείνην ἄκραν, καὶ ἡ καρδία τῶν τολμηροτέρων ἔπαλλεν. Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ φοβερὸν ἀκρωτήριον τῶν τρικυμιῶν, ὁ θωμός, ἐφ' οὗ τοσαῦται ἤδη ἀνθρώπινοι θυσίαι προσηνέχθησαν τῷ θεῷ τῆς θαλάσσης; Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἐπικίνδυνος ἄκρα, ὁ φύλαξ οὗτος τῆς Μεσογείου, ὅστις διὰ τῶν ἀπειλητικῶν αὐτοῦ ὀφθαλμῶν ἐπιτρεπῇ τὴν ἐκτεταμένην θάλασσαν; Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀπόκρημνος θράχος, περὶ τὸν ὁποῖον μαίνονται τὰ ἄγρια στοιχεῖα καὶ ὅστις παρατηρεῖ τὴν φρικώδη πάλην ἀκίνητος, ὡς νὰ περιεφρόνει τὴν ἀνίσχυρον αὐτῶν μανίαν, ἀδιάφορος ὡς γίγας ἐνώπιον ἀδυνάτου, ὅστις ἐν τῇ ἐξάψει τῆς ὀργῆς του ἀφρίζει καὶ λυσσᾷ; Ναί, τοῦτο εἶναι τὸ πολυθρύλλητον Ταίναρον!

Καὶ ὅμως πόσον ἤρεμος καὶ γαληνιαία εἶναι σήμερον ἡ θάλασσα περὶ αὐτό! Πῶς μειδιᾷ σήμερον τὰ ἐλαφρὰ κύματα, τὰ κατασπαζόμενα τρυφερῶς τὴν τρόπιδα τῶν πλοίων! Πῶς περιπτανται σήμερον εὐθύμως φωνάζοντα τὰ λευκὰ θαλάσσια πτηνά, παρακολουθοῦντα μετ' ἀδηφάγου βλέμματος τὰ πλοῖα! Καὶ οἱ Σταυροφόροι ὑψοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς ἀποτόμους καὶ γυμνοὺς ἐκείνους θράχους οἵτινες ὑπῆρξαν μάρτυρες τοσούτων καταστροφῶν, καὶ παρατηροῦσιν ἔπειτα τὴν θάλασσαν, τὴν ἀπέραντον καὶ κυανῆν, δυσπιστοῦντες καὶ οἰονεὶ ἀποροῦντες πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διαπλέωσιν ἡσύχως σημεῖον τοσοῦτον ἐπικίνδυνον. Προαισθάνονται τὸν αἴσιον οἰωνόν, ὅστις ἀπὸ τῆς ἠρεμούσης θαλάσσης τοῖς προσμειδιᾷ!

Ἡ νὺξ ἐπελθοῦσα ἐπεσκίασε τέλος τὴν μαγευτικὴν σκηνήν. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ στόλος παρεκάμψας τὸ ἀκρωτήριον διηυθύνετο πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἀρχιπέλαγος.

Αἴφνης ἐπί τινος τῶν πλοίων τῆς πρώτης μοίρας ἐφάνη μέλαινα σημαία. Ἡ μέλαινα σημαία εἶναι σημεῖον θανάτου. Εἰς τῶν ἀνδρειοτέρων ἱπποτῶν εἶχεν ἀποθάνει τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ τῆς νεότητός του. Ὁ κόμης Κουσῆ, ὁ τῆς συνδιαλλαγῆς ἄγγελος, ὑπέκυψεν εἰς ὀδυνηρὰν νόσον. Ὡς ἀστραπὴ διεδόθη ἡ θλιβερὰ ἀγγελία εἰς ὅλα τὰ πλοῖα· ὁ κόμης Κουσῆ ἦτο τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός, οὐ μόνον διὰ τὸν εὐγενῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα ἀλλὰ καὶ διὰ

τὴν ἀνδρίαν καὶ εὐτολμίαν του. Ὁ αἰφνίδιος καὶ πρόωρος αὐτοῦ θάνατος ὑπῆρξε κτύπημα ἠρρὶ δ' ἅλους τοὺς Σταυροφόρους.

Ἡ θάλασσα ἔμελλε νὰ δεχθῇ μετ' ὀλίγον τὸ ἔθαψον αὐτοῦ σῶμα· ἡ εὐρεῖα, βαθεῖα θάλασσα ἔμελλε νὰ καταστῇ ὁ τάφος τοῦ ἀνδρείου ἱππότου, τάφος ἄξιος τοιούτου ἀνδρός. Τὰ πλοῖα ἐσχημάτιζον εὐρὺν κύκλον περὶ τὸ πλοῖον, ἐν ᾧ ἔκειτο τὸ πτῶμα τοῦ κόμητος Κουσῆ. Ἔκειτο οὗτος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐνδεδυμένος τὴν πολεμικὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔφερε τὸ ἐρυθροῦν σύμβολον τῆς σωτηρίας. Ἐφαίνετο ὅτι ἐκοιμᾶτο, τόσον ἤρεμον ἦτο τὸ πρόσωπόν του. Ἐπὶ τῆς ἀσπετοῦς αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῆς ξανθῆς αὐτοῦ κόμης ἔπαιζον αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ δύοντος ἡλίου.

Ἀσκεπεῖς ἵσταντο οἱ ἱερεῖς παρὰ τὸ πτῶμα, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης καὶ ὁ βασιλόπαις Ἀλέξιος, ὅστις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ τὸ θλέμμα του ἀπὸ τοῦ ὠχροῦ ἐκείνου προσώπου ἐφ' οὗ ὁ θάνατος εἶχεν ἐπιθέσει τὴν σφραγῖδά του. Ἐν ὅπλοις καὶ ἀσκεπεῖς περίστοιχοι καὶ οἱ λοιποὶ ἱππόται.

Καὶ ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης προσελθὼν εἶπε μετὰ φωνῆς τρεμούσης ἐκ τῆς συγκινήσεως·

— Ἀνδρεῖε Κουσῆ, σὲ ἀπωλέσαμεν! Μᾶς ἐγκαταλείπεις, γενναῖε συστρατιῶτα, καὶ ἀπέρχεσαι πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου, ὅπως ἀναγγείλῃς ὅτι ἐμμένομεν πιστοὶ εἰς τὸν ὅρκον ἡμῶν. Ἄπελθε, φίλων ἄριστε! Περικυκλοῦμεν σήμερον τὸ πτῶμά σου καὶ σοὶ δίδομεν τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Ὁ θεὸς δὲν ἠθόκησε ν' ἀποδώσῃ ἐνδόξως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὡς ἐμπρέπει εἰς πολεμιστήν. Νόσος σκληρὰ σὲ ἀφῄρησε πρὶν ἢ ἀσπασθῇς τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἔδαφος, πρὸς τὸ ὁποῖον μεταβαίνομεν. Ἄπελθε ἐν εἰρήνῃ, γενναῖε Κουσῆ! Ἡ μνήμη σου διαμενεῖ αἰωνία ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν!

Τὸ πτῶμα ἐτέθη ἐπὶ σανίδος καὶ πάντες προσῆλθον ὅπως ἀσπασθῶσιν ἅπαξ ἔτι τὰ νεκρὰ ἐκείνα χείλη. Τὰ ὄμματα τῶν στρατιωτῶν ἐκείνων, οὓς οὐδεὶς ἐφόβιζε κίνδυνος, ἐπλησθῆσαν δακρύων· ἐν βαθεῖᾳ συγκινήσει ἵστατο σιωπηλὸς ὁ νεαρὸς βασιλόπαις.

Ἡ σανὶς μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτῆς πτώματος τίθεται ἐπὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ πλοίου καὶ λαμβάνει τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν διεύθυνσιν. Τὸ νεκρὸν πρόσωπον στρέφεται ἅπαξ ἔτι πρὸς τὰς τελευταίας τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας — Ἡ σανὶς ὠθεῖται, καὶ μετὰ τοῦ νεκροῦ θυλίζεται εἰς τὴν θάλασσαν — ἀκριβῶς κατ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ ἥλιος γίνεται ἄφαντος ἐν τῷ ὁρίζοντι.

(Ἐπεται συνέχεια.)

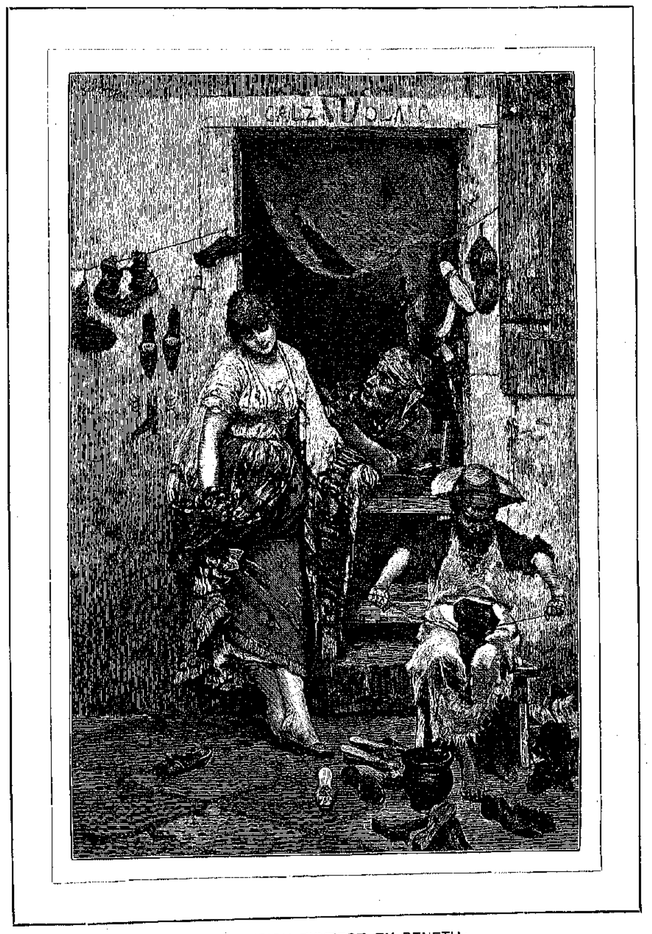

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΣΚΥΤΕΩΣ ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑΙ.

ΒΕΝΕΤΟΣ ΣΚΥΤΕΥΣ (ΕΜΒΑΛΩΜΑΤΑΣ).

Εἰς τῶν εὐφυεστέρων ζωγράφων τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν, ὅστις ἰδίως τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ λαοῦ τῆς Βενετίας λίαν ἐπιτυχῶς ἀπεικόνισεν, εἶναι ὁ Ὁλλανδὸς van Hannen, ᾧ ὀφείλεται καὶ ἡ παρατεθειμένη εἰκών, ἡ παριστῶσα πτωχικὸν ἐργαστήριον σκυτέως ἢ ἐμβαλωματᾶ ἐν Βενετίᾳ. Ἡ παράστασις εἶναι πιστοτάτη καὶ πάντες οἱ τὴν Βενετίαν ἐπισκεφθέντες καὶ τὰς διαφόρους τοῦ ζωηροῦ ἐκείνου λαοῦ ἐργασίας παρατηρήσαντες θέλουσιν ὁμολογήσει ὅτι ἡ σκηνὴ εἶναι πράγματι εἰλημμένη ἐκ τῆς φύσεως. Νεαρὰ κόρη τοῦ λαοῦ προσέρχεται εἰς τὸ ἐργαστήριον, ὅπως ζητήσῃ τὰ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν δοθέντα ὑποδήματά της. Ἡ φυσιογνωμία τῆς κόρης εἶναι καθαρῶς βενετική, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ στάσις της προδίδει τὴν ἀφέλειαν ἐκείνην τοῦ λαοῦ τῆς Βενετίας. Ὁ μικρὸς παῖς, τύπος καὶ οὗτος ἐκφραστικώτατος, σπεύδει νὰ τελειώσῃ τὴν ἐργασίαν, ὁ δὲ σκυτεύς, ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ καθήμενος, προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τὴν κόρην ὅτι ὀπελόγισε τὴν δαπάνην διὰ τὸ ἐμβάλωμα εἰς ἄκρον μετρίαν, ὅπερ ὅμως φαίνεται μὴ παραδεχομένη ἡ παραγγελιοδότις.

Τοῦ εὐφυοῦς τούτου καλλιτέχνου, ὅστις δεόντως ἐκτιμᾶται ἐν Εὐρώπῃ, θέλομεν δημοσιεύσει προσεχῶς καὶ ἑτέραν εἰκόνα, παριστῶσαν ἄλλην βενετικὴν σκηνὴν ἐκ τῶν συνήθων. Εἰρήσθω ἐνταῦθα ὅτι ὁ ζωγράφος ἄγει ἤδη τὸ 42 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ὅτι ἡ καλλιτεχνία ἀναμένει παρ' αὐτοῦ καὶ ἄλλα ἔργα, ἀντάξια τῶν ἤδη ἐπεξεργασθέντων.

ΠΕΡΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΛΙΘΩΝ

ΚΑΙ

ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΑΚΤΥΛΙΩΝ.

Ὑπὸ Χρ. Παπαδοπούλου.

Ἐν ταῖς τελευταίαις ἀνασκαφαῖς τῆς Σαλαμῖνος, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, εὑρέθησαν μεταξὺ πολλῶν ἱστορικῶν κειμηλίων τῆς γεραρᾶς ἀρχαιότητος καὶ τινες δακτυλιόλιθοι μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας. Ἐπὶ μιᾶς παρίσταται ὁ Διομήδης γυμνὸς καθήμενος ἐπὶ τετραγωνικοῦ λίθου δίκην ἑδωλίου, πρὸς δεξιὰν κρατεῖ τῇ δεξιᾷ ἐκτεινομένῃ, ἐφ' ἧς ἁπλοῦται τὸ ἱμάτιον, τὸ Παλλάδιον, τῇ δ' ἑτέρᾳ στηριζομένῃ ἐπὶ τοῦ λίθου, κρατεῖ ὄπισθεν τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου· ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπὶ κίονος εἰδώλιον Ἔρωτος τοξότου, κάτωθι δὲ πρὸ τοῦ κίονος νεκρὸς ἐκτάδην κείμενος. Ἐπὶ ἑτέρου γέγλυπται ὁ Ἑρμῆς, ὅστις διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατεῖ κηρύκειον καὶ διὰ τῆς ἑτέρας τῆς ἀριστερᾶς κρατεῖ στέφανον, ὃν τινα πρόκειται νὰ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στρατηγοῦ τινός· ὁ δὲ στεφανηφόρος οὗτος ἀνὴρ φέρει στολὴν στρατιωτικὴν μετά τινος ἐπενδύτου· αἱ γλυφαὶ εἰσιν ὡραῖαι, καί, καθὰ ἱστορικῶς ἐστι γνωστόν, ὅτι ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πάφῳ ὑπῆρχον τὰ διασημότερα ἐργαστήρια τοιούτων δακτυλιδογλυφῶν.

Τοὐντεῦθεν οὖν λαμβάνοντες ἐνδόσιμον ἐρχόμεθα διαλαβεῖν ἐν ὀλίγοις καὶ περὶ τῆς χρή-

σεως τοῦ δακτυλίου. Τὸ φέρειν δακτύλιον ἐν Ἑλλάδι τὸν ἐλεύθερον πολίτην καὶ μετὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους τοὐλάχιστον χρόνους ἑβδομηκοστὸν ἔθος, διότι τὸ τοιοῦτον δὲν ἐχρησίμευεν ὡς κόσμημα, ἀλλ' ὡς σφραγίς. Ἄγνωστόν ἐστι πότε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἤρξατο τὸ ἔθος τοῦ φέρειν δακτυλίους ἐν ταῖς χερσί. Περὶ τούτου λόγον ποιούμενος ὁ Πλίνιος λέγει, ὅτι οὐδαμοῦ ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ποιήμασι γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν. Τὸ ἔθος ὅμως τοῦ φέρειν δακτυλίους εἰσήχθη ἐν Ἑλλάδι ἐξ Ἀσίας, ἔνθα ἦν πάγκοινον. Ἐπὶ Σόλωνος φαίνεται, ὅτι ἦσαν ἐν χρήσει αἱ σφραγῖδες, διότι παρὰ τῷ Διογένει τῷ Λαερτίῳ ἀναφέρεται ὁ περὶ παραποιήσεως τῶν σφραγίδων νόμος ἀπαγορεύων τοῖς σφραγιδογλύπταις τὴν διατήρησιν τοῦ τύπου τῶν σφραγίδων, ἃς ἐπώλουν. Οἱ δακτύλιοι περιεῖχον ἐγγλύφους πολυτίμους λίθους καὶ πιθανότερον φαίνεται, ὅτι τότε αἱ σφραγῖδες ἐχαράττοντο μᾶλλον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ μετάλλου τοῦ δακτυλίου, ὅπερ ἀπαντᾶται πολλάκις εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Πλάτωνι καὶ Ἀριστοφάνει ἀναφέρεται, ὅτι οἱ δακτύλιοι ἐφέροντο μᾶλλον ὡς κοσμήματα, ἢ πρὸς χρῆσιν, καὶ πολλοὶ μὴ ἀρκούμενοι εἰς ἕνα καὶ μόνον ἔφερον δύο καὶ τρεῖς, ἢ καὶ πλείονας, τινὲς δὲ μάλιστα μνημονεύονται κατακαλύπτοντες διὰ δακτυλίων τὰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ αἱ Ἑλληνίδες ἔφερον δακτυλίους, ἀλλὰ σπανιώτερον ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ ὡς φαίνεται, ἤττον πολυτελεῖς, διότι ἀναφέρονται τινες ἐξ ἠλέκτρου καὶ ἐξ ἐλέφαντος. Ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ λέγει ὁ Πλίνιος ὅτι δείποτε ἔφερον σιδηροῦς δακτυλίους καὶ συνήθως εἶχον αὐτοὺς ἐν τῷ παραμέσῳ δακτύλῳ. Ἐντὸς δὲ τῆς Σπάρτης οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀναφέρεται ὅτι οἱ νόμοι ἀπηγόρευσαν τὴν πολυτέλειαν τῶν δακτυλίων, οὐδὲ τὸ φέρειν αὐτοὺς χρυσοῦς περιωρίσθη ποτὲ εἰς ἰδιωτέραν τάξιν τῆς κοινωνίας.

Ἐχρησίμευον δὲ οἱ δακτύλιοι ἢ μᾶλλον αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐπικεχαραγμέναι σφραγῖδες, ὡς παρ' ἡμῖν, εἰς σφράγισιν ἐπιστολῶν, συμβολαίων κτλ., καὶ προσέτι δσάκις ἐμακρύνοντο οἱ ἀρχαῖοι ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν ἐσφράγιζον συνήθως τὰς ἀποθήκας καὶ τὰ θησαυροφυλάκια αὐτῶν πρὸς ἀσφάλειαν ἀπὸ τῶν κλεπτῶν, ἢ τῶν δούλων κυρίως. Οἱ δὲ ἐπικεχαραγμένοι τύποι ἦσαν παντοῖοι, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν πολυπληθῶν σωζομένων ἀρχαίων δακτυλιολίθων. Καὶ ἐπί τινων μὲν παρίσταντο εἰκόνες θεῶν ἢ μυθολογικαὶ ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν λατρείας σκηναί, ἐπὶ ἑτέρων δὲ εἰκόνες προγόνων ἢ φίλων ἢ συμβολικαί τινες νύξεις ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἢ μυθικῆς ἱστορίας τῆς οἰκογενείας. Ὁ Πομπήϊος εἶχε δακτύλιον, ἐφ' οὗ παρίσταντο τρία τρόπαια. Ὁ Αὔγουστος εἶχε κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς σφραγῖδα τὴν Σφίγγα, ἔπειτα δὲ τὴν προτομὴν τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου, εἶτα δὲ τὴν ἑαυτοῦ, ὅπερ ἐμιμήθησαν καὶ πολλοὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Ἡ πρωτίστη τοῦ δακτυλίου ἀξία συνίστατο εἰς τὸ πολύτιμον τῆς σφραγῖδος, ἢ μᾶλλον τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ἦν δὲ ἡ σφραγὶς συνήθως σαρδόνυξ λίθος, οὗ τὸ ποικιλόχρουν παρεῖχεν τῇ τεχνίτῃ ἀξιόλογον ἀφορμὴν ἐπιτηδειοτάτων συνθέσεων. Οἱ νεώτεροι ἐν τῇ ψηφογλυφίᾳ οὐδέποτε παρήγαγόν τι ἀντάξιον τῆς ἀρχαίας τέχνης. Πολλάκις δὲ εἶχε καὶ αὐτὸς ὁ δακτύλιος καὶ ἡ σφενδόνη ἢ πυελὶς (τὸ μέρος ἐν ᾧ ἐνετίθετο ἡ σφραγὶς) ἀξιόλογον ἐργασίαν.

Πολλοὶ κενοδόξως φερόμενοι πρὸς ἐπίδειξιν ἔφερον πολυτίμους δακτυλίους τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἔσωθεν κενοί, καὶ πλήρεις αὐτελοῦς ὕλης. Ὁ περιλάλητος δακτύλιος τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους ἦν χρυσόδετος, ἡ δὲ σφραγὶς, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἐκ σμαράγδου λίθου, τὸ δὲ ἐν αὐτῇ γεγλυμμένον ἦν λύρα.

Περὶ δὲ τῆς χρήσεως τῶν δακτυλίων ἐπί τε τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχον πολλαὶ δεισιδαιμονίαι· καὶ πολλοὶ ἐκερδοσκόπουν πωλοῦντες μαγικοὺς δακτυλίους, προφυλάττοντας δῆθεν ἀπὸ ἀσθενειῶν, κινδύνων, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ δαιμονικῶν ἐπηρειῶν. Τοιοῦτος ὁ Εὔδαμος ἐν Ἀριστοφάνει, καὶ ὁ Φέρτατος παρὰ Ἀντιφάνει. Ἦσαν δὲ οἱ τοιοῦται δακτύλιοι ἐξ εὐτελοῦς ὕλης, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς τιμῆς αὐτῶν (μιᾶς δραχμῆς) εἰς τὰ δύο μνημονευθέντα παραδείγματα, καὶ ἐπεζητοῦντο κυρίως ὑπὸ τῶν χυδαίων καὶ τῶν κατωτέρας τάξεως τοῦ λαοῦ. Ὑπάρχουσι δὲ καί τινες περίφημοι δακτύλιοι ἀναφερόμενοι ὑπὸ ἀρχαίων συγγραφέων, ὡς μαγικὴν δύναμιν κεκτημένοι, οἷον ὁ δακτύλιος, ὃν εὗρεν ὁ Γύγης ἐντὸς τάφου, ὁ τῆς Χαρικλείας, καὶ ὁ σιδηροῦς τοῦ Ἐδκράτους.

Ἐξέστω ἡμῖν εἰπεῖν ὅτι τὸ ἔθος τῆς πωλήσεως τοιούτων μαγικῶν δακτυλίων σιδηρῶν ἢ ἀργυρῶν ὡς καὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν εἰδομεν διατηρούμενον ἐν Τριπόλει τῆς Βαρβαρίας, ὡς καὶ ἐν ὅλῃ σχεδὸν τῇ Ἀφρικῇ. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι γυναῖκες μάγισσαι ἀραβιστὶ καλούμεναι Σαχηρέ, αἵτινες ἀξακοῦσι τὸ ἔντιμον ἐπάγγελμα αὐτῶν ἀδεῶς καὶ ἀνενοχλήτως ἀπολαύουσαι οὐχ ἥκιστα τιμῆς καὶ ὑπολήψεως καὶ κερδοσκοποῦσαι μεγάλως. Αἱ γυναῖκες αὗται κατασκευάζουσι διά τινος μαγικῆς τέχνης καλουμένους ἀραβ. ῥέμλ, δακτύλιε, ἅτινα δύνανται ἵνα ἀπενεργήσωσιν οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν καὶ κινδύνων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀμάμου διαθιώσεως, ὡς καὶ τῆς περὶ τῆς προσελκύσεως τοῦ ἔρωτος ἄλλων γυναικῶν. Οἱ πάντες δύνανται κατανοῆσαι ὅτι αἱ τοιαῦται γυναῖκες ἐν Ἀφρικῇ ἔχουσι μεγάλην πελατείαν, διότι προσπελάζουσιν αὐταῖς πάσης τάξεως εἰς ἡλικίας ἀνθρωποι.

Καὶ ταῦτα μὲν ἔστωσαν ἐν μοίρᾳ παρεκβατικῇ εἰς συμπλήρωσιν τῆς περὶ δακτυλιολίθων καὶ χρήσεως δακτυλίων μελέτης ἡμῶν.

ΑΝΝΑ ΚΑΙ ΦΛΩΡΟΣ,

ἢ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

Ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὀρφανίδου.

Δ.

Κόλασιν ἄδου ἐν ᾧ εἰς τοῦ στήθους τὰ βάθη ᾐσθάνθη
Ὁ Ἀντωνέλλης· ἐν ᾧ ἡ ἀχρεία καὶ μαύρη ψυχή του
Πρώτην ἐζήτει φορὰν εὐσπλαγχνίαν εἰς πόδας ἀγγέλου·
Ἤλθεν ὁ Τίτας ἠχρός, καὶ μὲ πρόσωπον φαῖνον δειλίαν·
Ὁ δὲ μ' ἐρμὴν ἐγερθεὶς καὶ λαβὼν τὸν συνήθη του τόνον·
— "Ποῖα τὰ νέα λοιπόν, ἀνηρώτησε, πῶς τόσος φόβος;"
— "Ἔρχονται! — Πόσοι; — Πολλοί! — Ἀλλ' ἐκεῖνος; —
Κ' ἐκεῖνος μαζή των,
"Φέραν καὶ ἄλλους ληστά·· μοὶ ἐφάνη ὅτ' εἶδα τὸν Δήμον,
"Ὅστις προχθὲς τὸν Καδδὴν συλλαβών, μ' ὀπαδοὺς οὐκ ὀλίγους,
"Ἔσφαξε δίκην κριοῦ τὸν Καδδὴν καὶ ἡμέτερον φίλον·
"Εἶδα προσέτι, θαρρῶ, τὸ πελίδνον σῶμα τοῦ Μάρκου·
"Τοῦτόν γνωρίζεις καὶ σύ, κ' εἰς Δελφοὺς ἐνθυμεῖσαι, ὁπότε
"Σ' ἔβαλεν ὅλως γυμνὸν εἰς τὴν θέσιν τῆς πάλαι Πυθίας
"Ὥρας νὰ λέγῃς χρησμοὺς μὲ τὸ ψύχος μηνὸς Δεκεμβρίου."
— "Τίπα μου, τράξε αὐθύς, ἐξασφάλισε θέσεις καὶ πόλην,
"Δός· δὲ τὰ ὅπλα μου! δὸς καὶ πυρίτιδ' ἀφθόνως κι σφαῖρας!
"Καὶ μὴ κτυπήσῃ κεφαὶ πρὶν κενώσω ἐγὼ πορφύλιον."
Ταῦτα εἰπὼν ἐν ῥιπῇ καὶ ῥιγὼν ὑπὸ φόβου καὶ λύσσης,
Κ' ἐκ τῆς χειρὸς τὴν ὀχράν, ὡς σελήνην, παρέθησε ἀρπάσας
Ἔκλεισ' αὐτὴν ὡς θηρίον ἐντὸς ἀσφαλοῦς δωματίου·
Ἡ δυστυχής! πρὸς τὸν Πλάσταγη ἐν 'εὐγλωττον ὄβωσι βλέμμα,
"Οπου ἐξήστραπτ' ἐλπίς, ἐν ᾧ ἔξω οἱ ἄλλοι προὐχώρουν·
Ἤρχοντο δὲ ὡς σκιαὶ οἱ ἀνδρεῖοι ἀπλῆται ἀψόφως,
Ἤρχοντ' ὡς κύνες κακοί, ὅταν δάκνωσι κρύφα κυρίους,
Ἤρχοντ' ὡς λύκοι ὀρυμοῦ, πρὶν ὁρμήσουν εἰς ποίμνην πραβάτων·
Πέριξ δ' ἐν ᾧ ὀχυράς κατελάμβανον θέσεις πολέμου·
— "Μὴ πληροῦς πολύ! φωνὴ εἶπεν ἰσχυὴ ἐκ τοῦ Πύργου·
"Ὀχι, δὲν θέλω ἀπλοῦν θῦμα σφαίρας νὰ πέσῃς, ὦ Φλῶρε,
"Θέλω νὰ δρέψω ἐγὼ τὸν ἀνθοῦντα τοῦ βίου σου στάχυν,
"Βάπτων καὶ μέχρι λοῆς, εἰς τὰ στέρνα σου δίστομον ξίφος."
Τότε ὁ Φλῶρος λυσσῶν εἶπεν· — "Ἀνανδρ'! αἰσχρέ! δολοφόνε!
"Ὅστις ἀφίβυς ὁρμῆς κατ' ἀόπλων κ' ἀθώων παρ-
Ὑένων,
"Βλέπω λοιδεῖς εὐγενῆς, ὅταν κρίπτεσ' ὀπίσω εἰς τοίχον!
"Ὅμως τῶν λόγων, δειλέ, ἂν δεινοῦς ἀνάλογον τείχῃς
"Τρέξε, ἡ Ῥόδος ἰδού! τὸ πεδίον ἰδού! κ' ἐγὼ μόνος!" —
Λόγοι τοιοῦτοι ἐν ᾧ ἀντηλάσσοντο, πῦρ σμερδαλέον
Ἔλαμψε μέγα κρυοῦν, καὶ ἡ λάμψις του ἐπιμῆ-
σφαῖραν,
Ἥτις συρίξασ' εὐθύς, ματαιοῦ' εἰς τοῦ Φλώρου τὴν
σπάθην.
— "Κρύπτω τὴν σφαῖραν αὐτὴν τῆς θανῆς σου πειρὸν
ἀρραβῶνα,
"Δόλων υἱὲ Ἐνετέ," ἀνεβόησεν αἴφνης ὁ Φλῶρος,
"Ἔχων τὸ βλέμμ' ἀστραπὴν καὶ βροντὴν φοβερὰν τὴν
φωνήν του.
Στρέψας δὲ πέριξ — "Ἐμπρός! τί προσμένετε, φίλοι
ἑταῖροι;
"Θέλω ἀφεύκτως αὐτὸν τοῦ κακοῦργου τὸν μίσητον
Πύργον,
"Πρὶν μᾶς ἰδῇ ἡ αὐγή, νὰ ἰδῶ ἐρειπίων σωρεύν."
Εἶπε, καὶ μόλις αὐτὸς τὸν πτερόεντα ἔπαυσε λόγον
Πέριξ ἐσείσθη ἡ γῆ, κ' ἀπὸ ἕκαστον θάμνον καὶ πέτρον
Γλῶσσα ἐξῆλθε πυρός, τοῦ θανάτου πικρὰ ἀγγελία.
"Οταν κρυόεις Βορρᾶς νέφη μαῦρα σωρεύῃ προσπίπτων,
Τάττων αὐτὰ ἀντικρὺ τῶν νεφῶν ἀετζέντος Νότου,
Πάλη ἀνάπτει δεινὴ μεταξὺ ἀδαμάντων στοιχείων,
Βρέμουν βρονταί, σελαγοῦν ἀστραπαί, κεραυνοὶ ἐπισκήπτουσι,
Κ' ἔλη ἡ φύσις εἰκὼν εἶν' ἐλέθρου καὶ τρόμου καὶ φρίκης.
Πλὴν φρικτοτέρα αὐτῆς τῆς εἰκόνος ὑπῆρχεν ἡ μάχη
"Ητις ἀνήφθη· ἑκάστη βολὴ βροντεροῦ πυροβόλου
Ἔθερίζε μίαν ζωήν, ἐθανάτωνεν ἕνα ἀνδρεῖον.
"Ηρχισ' ὁ Δήμος σφοδρῶς προχωρῶν νὰ προσβάλῃ τὴν πόλιν,
Κ' ἔβραν' ὁ Μάρκος κτυπῶν τὰς θυρίδας τοῦ Πύργου εὐστόχως·
Ὡς δὲ ταχὺς ἀετὸς πανταχθὲν ἐπέτα ὁ Φλῶρος,
Δίδων σοφὰς προστάγας, νουθετῶν, παρορτρόνων κ' ὁ-
βρίζων·
Πῦρ ἐν τοσούτῳ πυκνὸν κ' οἱ τοῦ Πύργου ἀντέτοξον
ἄνδρες,
Καί τις ὀξεῖα φωνὴ διεκρίνετο μέσῳ τῶν κρότων,
Τάσσουσα ὥρα πολλά, βλασφημοῦσα βαρβάρως συνάμα.
"Εβαλον ἤδη μοχλοὺς εἰς τὴν πόλιν οἱ περὶ τοῦ
Δήμου·
Κ' ἔνδον ὁ Τίτας ἠχούσθη φωνήσας — "Κλονεῖται ἡ
πόλις!"
"Οτε ταχὺς ὡς δορκὰς ὁ κακὸς Ἐνετὸς καταρρίπτει
Λίθους μεγίστους, καὶ σφαίρας, καὶ μόλιβδον, κ' ἔλαιον
ζέον,
Κ' ἔπεσον τότε νεκροὶ οὐκ ὀλίγοι· ἀλλ' ὅμως ὁ Δήμος
Πνέων ὀργῆς, καὶ πηδῶν ὡς εἰσπτήλατος ταῦρος τοῦ
Λίμου,
Ἔκραξε· — "Δεῦτε ὁμοῦ δὲ ὀρμήσωμεν τέκνα κυθόνου!
"Εἰν' ἐντροπὴ εἰς ἡμᾶς ν' ἀπρακτῶμεν ἐνώπιον θύρας.
"Καὶ ὁ δειλὸς Ἰταλὸς νὰ κυττάζῃ ὀπίσω ἐκείνης·
"Λάβωμεν λίθους βαρεῖς καὶ συγχόνους ἀς βάψωμεν
πάντες!"

Εἶπε, καὶ ὡς ἐν ῥιπῇ ἐξηκάντισαν λίθους ὀχεῖοι·
Δοῦπος δ' ἠγέρθη πολύς, καὶ ἡ πόλη μὲ πάταγον μέγιον
Ἔνδον κατέπεσ' εὐθύς· ἰσχὺ δὲ μεγάλαι ὁμιφῶν
Τότε ἀντήχησαν· πλήν, ὦ ματαία χαρά! πόλη ἄλλη
Ἔσω τῆς πρώτης, τὴν βίοδον ἐφραττεν ἔτι ὡς τεῖχος.

Ὅμως φραγμὸς στερεὸς μία πόλη πρὸς τόσους δὲν ἦτο!
Ἤστο νοήσας καλῶς καὶ τὸν κίνδυνον ἄφευκτον βλέπων
Ὁ μοχθηρὸς Ἐνετός, διακόπτει τὸ πῦρ τοῦ πολέμου,
Βάλλων εἰς πρᾶξιν βουλήν, πίθανῆς σωτηρίας ἐλπίδα,
Δός δ' ἐξ τὸν Τίταν κρυφᾷ προσταγάς, μὲ φωνὴν
θαρραλέαν
Ἔνδον θυρίδος μικρᾶς πρὸς τοὺς πολίτας ἔλεξε τάδε·
— "Τί μὲ τοιούτους ἔδω ληστρικοὺς ἤλθες, Φλῶρε
ἀνδρεῖε;
— "Θέλω τὴν κόρην τοῦ Λάμπρου! — "Καλῶς! σοὶ
τὴν δίδω ἀμέσως."
— "Θέλω κ' ἐκείνην καὶ σέ!" ἀγερώχως προσέθη κ' ὁ
Φλῶρος·
— "Οὔτε ἐκείνην λοιπόν, οὔτ' ἐμὲ θέλεις ἴδει ποτέ σου,
"Εἰπ' ὁ πανόβργος· ἀλλὰ κεχγνώς μετ' ὀλίγον θὰ ἴδῃς
"Θέρα ὅλως λαμπρόν... καλὴν νύκτα, καὶ μὴν ἐξο-
δεύῃς
"Ἔχων πολὺ τὰς βολάς, ἐν ᾧ τόσον ἐνταῦθα σπανί-
ζουν."
Εἶπε, καὶ γέλως ὀξὺς διεδέχθη τὸν εἴρωνα λόγον.
Κ' ἐκθορβεῖ μὲν οἱ πολλοὶ ἐσπάτων τὰ ὅπλα κρατοῦντες,
Ἀφοβοτον δ' ἔρριψε βλέμμα γογγύσας ὁ Δῆμος, κ' ὁ
Φλῶρος
Δέλον συνήθη τινὰ προσεδόκα· ἀλλὰ μετ' ἄλλον
Σπᾶθη δοσιδοῦς καπνοῦ ἀνηγέρθη ἐπάνω τῆς στέγης,
Μόλις ὡς φάσμα νυκτός, ὑψηλὴ ὡς πελώριος γίγας,
Καὶ λαμπηδὼν ζωηρὰ τὰ κενὰ τῶν θυρίδων ἐπλήρου.
— "Καλε!" ὁ Πύργος! ἀνέκραξαν πάντες. "Ἑκάη ὁ
Πύργος!" —
Γίγας ἀνέλπιστος ἦσαν ἡ πράξις ἐκείνη, καὶ τόσην
Ἔκπληξιν ἤγειρεν, ὥστε πρὸς ὥραν ἠμόρει ὁ Φλῶρος
Π' ν' ἀντιπράξῃ· τὸ πῦρ ἀδηφάγον ἐν τούτοις προὐ-
χώρει.
Κέρας δ' ἠκούσθη κραυγὴ μετ' ἀλέγων ὀπίσω τῆς πόλης,
"Ητις ἐκινᾶ' εἰς τὰ βάθη τοῦ Πύργου, καὶ βήματ' ἀν-
θρώπων.
Σπασμωδικῶς πρὸς αὐτὴν ἀνεκείρτησε τότε ὁ Φλῶρος.
Καὶ ἀτειλὼν μὲ τὴν χεῖρα, φωνῇ στεντορείᾳ προσεῖπεν·
— "Οὔτε τὴν τέρψιν αὐτήν, οὔτ' αὐτὴν τὴν χαρὰν θὰ
σ' ἀφήσω
"Τοῦ ν' ἀποθάνῃς μ' ἀγγέλους, παγκάκιστε δοῖμον τοῦ
"Ἅδου."
"Ὅμιμηρον δὲ πρὸς τὴν πόλην οἱ πάντες ὡς χείμαρρος
τότε,
"Ὅστις ἀπ' ὄρη ὑψηλὰ μὲ βοὴν καὶ βροντὰς καταβαίνων
Δένδρα καὶ βράχους τραχεῖς εἰς τ' ἀφρῶδη του κύματα
σύρει.
Ῥόπαλα, ξίφη, λαστέματα, ὅπλα, πελέκεις καὶ λίθοι
Δίκην χαλάζης πυκνῆς εἰς τὴν θύραν ἐπέσκηψαν, ἤτις
Ἔπεσ' ἐντός, εἰς μυρία ὀλισθέτσα τεμάχια ξύλων.

("Επεται τὸ τέλος.)

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΦΩΤΙΖΟΥΣΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

Κολοσσιαῖον ἄγαλμα στηθὲν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 216.)

ΠΕΡΙ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐτελέσθησαν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῶν Ἡνωμένων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν τὰ ἐγκαίνια τοῦ κολοσσιαίου ἀγάλματος τῆς Ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖον ἐστήθη τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς Γαλλο-ἀμερικανικῆς εἰς ἀνάμνησιν τῆς πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ἐπιτευχθείσης ἀπελευθερώσεως τῆς βορείου Ἀμερικῆς καὶ τῆς ἀνακηρυχθείσης ἀνεξαρτησίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Τὸ ἄγαλμα, ὅπερ περιστῷ ἢ παρατεθειμένη εἰκών, εἶναι ἔργον τοῦ διαπρεποῦς Γάλλου γλύπτου Βαρθόλδη, ὅστις μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἔφερεν εἰς πέρας τὸ δύσκολον ἔργον. Ἡ δημοσιευθεῖσα προκήρυξις τῆς Ἐπιτροπῆς λέγει· "Πρόκειται εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνδόξου ἐπετηρίδος νὰ στηθῇ μνημεῖον ἀντάξιον τοῦ μεγάλου ἔργου. Ἐν μέσῳ τοῦ εὐρυχώρου λιμένος τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπὶ τοῦ νησιδίου Bedloe, καὶ ἀκριβῶς ἐν ᾗ θέσει ἐχύθη τὸ πρῶτον ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αἷμα, θὰ ὑψωθῇ τὸ ἄγαλμα ἐνώπιον τῶν μεγάλων ἀμερικανικῶν πόλεων τῆς Νέας Ὑόρκης, τῆς Ἰερσέης καὶ Βρούκλυν. Εἰς τὰ πρόθυρα τῆς μεγάλης ἐμπορικῆς πόλεως, ὅπου καταπλέουσι τὰ πλοῖα ὅλων τῶν ἐθνῶν, θὰ ὑψωθῇ τὸ ἄγαλμα ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ θὰ παριστᾷ τὴν Ἐλευθερίαν φωτίζουσαν τὸν κόσμον. Τὴν νύκτα κύκλος φωτὸς ἐκπεμπόμενος ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἀγάλματος θ' ἀναστράπτῃ καὶ θὰ φωτίζῃ μακρόθεν τὴν ἀπέραντον θάλασσαν. Τὸ μνημεῖον ἐκτελεσθήσεται ὑπὸ τῶν δύο ἐθνῶν (Γάλλων καὶ Ἀμερικανῶν), τὰ ὁποῖα ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ ἐθεμελίωσαν τὴν Ἐλευθερίαν."

Τὸ πρόγραμμα ἐτηρήθη θρησκευτικῶς καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μοναδικοῦ ἀγάλματος ἐτελέσθησαν ἤδη ἐνώπιον ἀπείρου πλήθους λαοῦ καὶ ἐν μεγάλῃ ἐπισημότητι. Αἱ διαστάσεις τοῦ ἀγάλματος εἶναι πράγματι κολοσσιαῖαι. Τὸ ἐκ γρανίτου λίθου βάθρον αὐτοῦ ἔχει ὕψος 25 μέτρων, τὸ δὲ ὕψος τοῦ ἀγάλματος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν εἶναι μ. 34. Ἐὰν προσθέσωμεν καὶ τὸν τῷ ὄβδα κρατοῦντα βραχίονα, τότε τὸ ὅλον ὕψος τοῦ ἀγάλματος (ἄνευ τῆς βάσεως) ἀνέρχεται εἰς μ. 46. Τὸ ἄγαλμα ἔχει διπλάσιον ὕψος τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἁγίου Καρόλου Βορρομαίου ἐν Ἀρόνῃ, τοῦ ἐν ἔτει 1696 ὑπὸ τοῦ γλύπτου Κεράνη ἐκτελεσθέντος· ἔχει δηλ. τὰς διαστάσεις τοῦ κολοσσοῦ τῆς Ῥόδου (κατὰ τὴν παράδοσιν) καὶ ὑπερτερεῖ κατὰ τὸ ὕψος τὸν περίφημον ἀνδριάντα τοῦ Νέρωνος.

Τὴν νύκτα τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας φωτίζεται διὰ ἠλεκτρικοῦ φωτός, ὅηλ. διὰ 27 ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων σχηματιζόντων τὰ κοσμήματα τοῦ διαδήματος. Ἡ δᾷς ἔχει 5 λαμπτῆρας ἠλεκτρικούς, ἰσοδυναμοῦντας ἑκαστος πρὸς 30 γελ. κηρίων. Τὸ ἔργον εἶναι ὄντως μεγαλοπρεπές, καὶ ἡ κολοσσιαία αὕτη γυναικεία μορφὴ φοροῦσα πολύπτυχον χιτῶνα καὶ ὀρθὴ ἱσταμένη κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τῆς Νέας Ὑόρκης ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν καταπληκτικήν. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὁ Βίκτωρ Οὖγος ἔγραφε πρὸς τὸν διάσημον γλύπτην Βαρθόλδην· "Διὰ τὸν γλύπτην ἡ μορφὴ εἶναι τὸ πᾶν καὶ μηδέν· καὶ μηδὲν μὲν ἄνευ τῆς εὐφυΐας, τὸ πᾶν δὲ διὰ τῆς ἰδέας."

Πότε θὰ ἴδωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτο μνημεῖον εἰς ἀνάμνησιν γενεᾶς ἡρωϊκῆς;

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ ΠΩ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 217.)

Ἡ πόλις Πῶ (Pau) εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τῶν κάτω Πυρηναίων καὶ τῆς ἄλλοτε ὑποκομητείας τῆς Βεάρνης, ἀρχαία δὲ ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Ναβάρρης καὶ κεῖται οὐ μακρὰν τῆς Βαϋόννης. Ἡ πόλις ἔχει 28 χιλ. κατοίκων, κεῖται δὲ ἐν θέσει γραφικωτάτῃ· τὸ κλίμα εἶναι ὑγιέστατον, διὸ καὶ ἐν χειμῶνι πλεῖστοι ὅσοι ἀσθενεῖς διαμένουσιν ἐν αὐτῇ. Τὸ ἐν ἔτει 1724 ἱδρυθὲν ἐνταῦθα Πανεπιστήμιον κατηργήθη κατὰ τὴν μεγάλην γαλλικὴν ἐπανάστασιν, ὡς καὶ ἡ ἐν ἔτει 1721 συστηθεῖσα Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν.

Ὅ,τι ὅμως καθιστᾷ πρὸ πάντων περίεργον τὴν μικρὰν ταύτην πόλιν εἶναι τὸ ὡραῖον βασιλικὸν μέγαρον οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν. Τὸ μέγαρον τοῦτο, ἐν τῶν κομψοτέρων οἰκοδομημάτων τῆς Γαλλίας, εἶναι γνωστὸν ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ὡς ἡ κατοικία τῆς διασήμου βασιλίσσης Μαργαρίτας καὶ τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου τοῦ Δ'., ὅστις καὶ ἐγεννήθη ἐν αὐτῷ. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ μεγάρου ἀνέρχεται εἰς τὸν ιδ'. αἰῶνα, ἀποδίδεται δὲ εἰς τὸν Γαστῶνα Φοῖβον, κόμητα τῆς Βεάρνης καὶ ἡγεμόνα τῆς Ναβάρρης. Λέγεται ὅτι ὅτε ἐγεννήθη ὁ ὄντως μέγας βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἑρρίκος ὁ Δ'., οἱ παρόντες ἐπέμενον νὰ τῷ δοθῇ πρὸς πόσιν, κατὰ τὸ ἔθιμον τοῦ τόπου, ὀλίγος γενναῖος ἐγχώριος οἶνος, καὶ ὅτι ὁ οἶνος οὗτος εἶναι ὁ κατασταῖσας αὐτὸν τόσον τολμηρὸν καὶ ἀνδρεῖον ἐν τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ αὐτοῦ. Πρὸς τὴν ὡραίαν ταύτην γωνίαν τῆς γῆς ὁ βασιλεὺς ἔτρεφεν ἀείποτε ἰδιαιτέραν συμπάθειαν, καὶ κατακτήσας τὴν Γαλλίαν καὶ ἀνακηρυχθεὶς βασιλεὺς αὐτῆς ἐνησμενίζετο λέγων, ὅτι ἔδωκε τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν Βεάρνην, καὶ οὐχὶ τὴν Βεάρνην εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι καὶ τὸ ἐπώνυμον (le Béarnais), δι' οὗ εἶναι γνωστὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Εἰς τὰ περὶξ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου μεγάρου συνεκροτήθη ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος τούτου πεισματώδης καὶ φονικωτάτη μάχη μεταξὺ τοῦ λόρδου Βελλιγκτῶνος καὶ τῶν στρατῶν τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, διοικουμένων παρὰ τοῦ ἱκανωτάτου στρατάρχου Σούλτ, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἄγγλοι. Οἱ Γάλλοι εἶχον τοποθετηθῆ λίαν καταλλήλως, οὐδὲ ἠδυνήθησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν οἱ Ἄγγλοι νὰ διασπάσωσι τὰς τάξεις τῶν ἐχθρῶν. Ἤδη ὁ Σούλτ, ἐπαιρώμενος ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ ταύτῃ, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ὁπ' αὐτὸν σωματάρχας, ὅτι τὰ πράγματα βαίνουσιν αἰσίως, ὅτε αἴφνης ὁ Ἄγγλος συνταγματάρχης Κόλβουρν, ὁ μετὰ ταῦτα λόρδος Σήτων, ἀρχηγὸς τῶν ἀηττήτων λεγομένων ἀπομάχων, διὰ καταλλήλου στροφῆς κατώρθωσε νὰ καταλάβῃ ἐπίκαιρον σημεῖον, καὶ

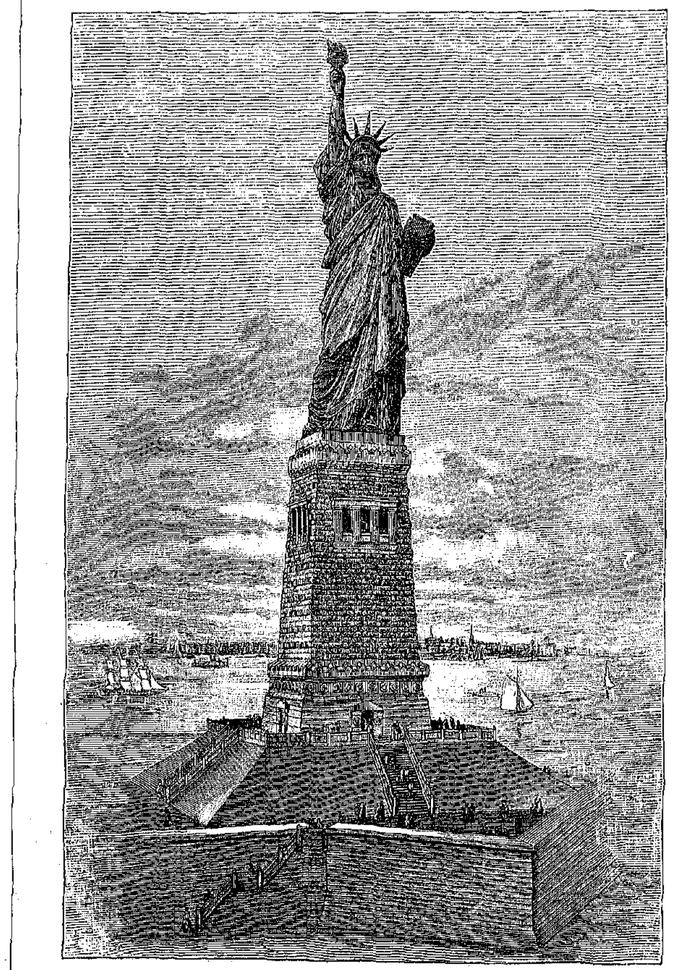

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΦΩΤΙΖΟΥΣΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

Ἄγαλμα στηθὲν ἐσχάτως ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

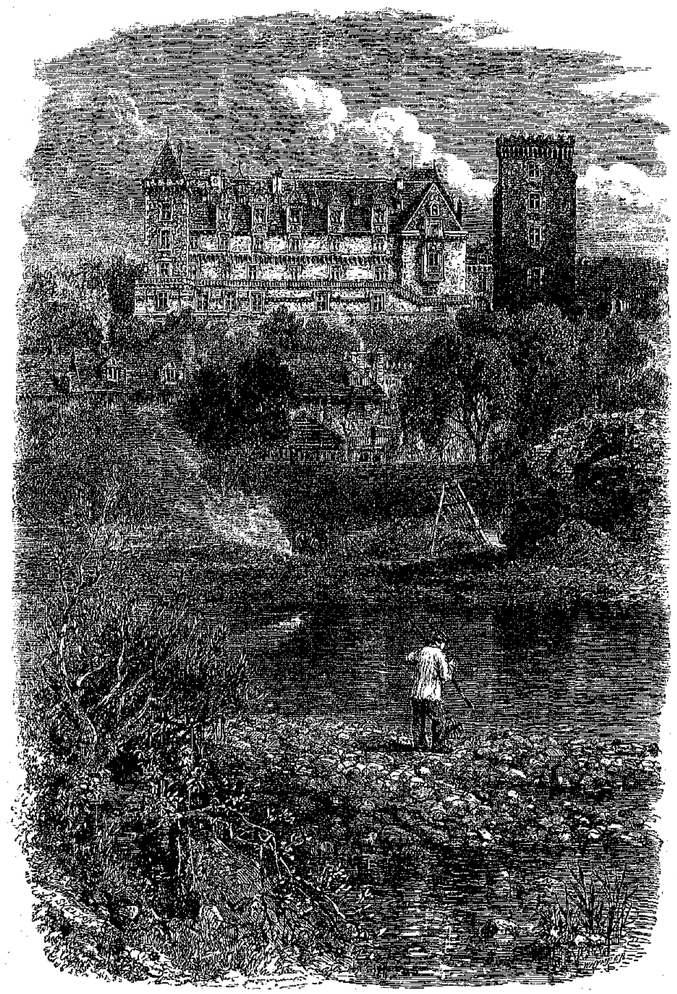

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ ΠΩ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΥΡΗΝΑΙΟΙΣ.

στικῇ τὴν ἐξήγησιν πολλῶν τοιούτων μυστηρίων Δένδρον τι ὡμίλησεν ἐνώπιον τοῦ Ἀπολλωνίου τῇ ἐπιταγῇ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν γυμνοσοφιστῶν ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ· "Ἡ ἀκουαθεῖσα φωνὴ ἦτο εὐκρινής, ἀλλ' ἀσθενὴς καὶ ὁμοιάζουσα πρὸς φωνὴν γυναικός," λέγει ὁ Φιλόστρατος. Γνωστὸν εἶναι ἐπίσης ὅτι αἱ ἐν Δωδώνῃ ὀρῦς ἐχρησμοδότουν. Ὁ Πυθαγόρας ἀπέτεινεν ἐπιήμιον τὸν λόγον εἰς τὸν ποταμὸν Νέστον ἐν Θράκῃ, ὅστις τῷ ἀκήντησε διὰ φωνῆς καθαρᾶς· "Χαῖρε, Πυθαγόρα!"

Καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀγρίοις λαοῖς εὑρίσκομεν ἐγγαστριμύθους μάγους. Ὁ περιηγητὴς Λαβᾶ (Νέα περιήγησις ἐν ταῖς γαλλικαῖς νήσοις τῆς Ἀμερικῆς 1701) διηγεῖται ὅτι ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ εἶδε μαῦρον δοῦλον, ὅστις παρεῖχε φωνὴν εἰς ἀκατέργαστον πήλινον ἄγαλμα. Ὁ δοῦλος οὗτος κατώρθωσε καὶ εἰς ῥάβδον νὰ ἐμβάλῃ φωνήν. Κατηγορηθεὶς ἐπὶ μαγείᾳ κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον.

Οἱ πρῶτοι γαιοκτήμονες τῆς Ἀμερικῆς κατέφυγον πολλάκις εἰς μάγους πρὸς ἀνίχνευσιν ἐκγλημάτων διαπραχθέντων ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτῶν, καὶ συχνότατα οἱ μάγοι οὗτοι ὑπεδείκνυον τοὺς ἐνόχους διὰ φωνῆς ἐξερχομένης ἐκ τοῦ στόματος ἀγάλματός τινος· ἐννοεῖται ὅτι πολλάκις δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου παρεδίδοντο εἰς τὰς βασάνους καὶ εἰς τὸν θάνατον δυστυχεῖς τινες δοῦλοι ἄλως ἀθῶοι.

Κατὰ βάρβαρον δοξασίαν ἐπικρατοῦσαν ἐν πολλαῖς χώραις τῆς κεντρῴας Ἀφρικῆς, ὁ θάνατος τινός, καὶ φυσικὸς ἂν ἦναι, εἶναι συνέπεια βασκανίας, προερχομένης ἐξ ἀτόμου εἴτε ἀνήκοντος εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν εἴτε εἰς γειτνιάζον τι χωρίον. "Ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον ἀνδρός τινος, οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ὅπως ἐκδικηθῶσι προσκαλοῦσι μάγον, ὅστις διὰ τῆς τέχνης του ὑποδεικνύει τὸν ἔνοχον. Τοῦτο γίνεται συνήθως διὰ τῆς μυστηριώδους φωνῆς τοῦ ἀποθανόντος ἤ, ἵνα εἴπωμεν καθαρώτερον, διὰ τῆς φωνῆς ἐγγαστριμύθου τινός.

Μηχανικός τις, ἐπανελθὼν πρό τινος ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἀσαντῶν, διηγήθη ὅτι παρὸντι μάρτυς αὐτόπτης τοιαύτης σκηνῆς, ἣν καὶ παρισταῖ ἡ παρατεθειμένη εἰκών. Ἀνήρ τις εἶχεν ἀποθάνει· ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν κηδείαν του συνῆλθε σύμπασα ἡ φυλὴ ἐπισήμως, ὅπως γνωρίσῃ τὸν ἔνοχον τοῦ θανάτου. Ἡ συνέλευσις ἐγένετο ἐντὸς καλύβης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας εὑρίσκετο τεμάχιον ξύλου βανούσας κατειργασμένον καὶ παριστῶν τὸν ἀποθανόντα, κεκοσμημένον διὰ τῶν πολυτίμων λίθων του καὶ διὰ τῶν προσφιλεστέρων αὐτῷ ἀντικειμένων. Παρὰ τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο ἵστατο ὁ μάγος, ὅστις ἀφ' οὗ ἐπί τινα καιρὸν ἐχόρευσε καὶ ἔψαλε περὶ τὸ ξόανον, τὸ ἠρώτησεν, ἂν ὁ ἀποθανὼν ηὐχαριστήθη ἐκ τῆς γενομένης αὐτῷ κηδείας, ἐκ τῶν ἀπονεμηθεισῶν αὐτῷ τιμῶν καὶ ἐκ τῶν δοθεισῶν αὐτῷ τροφῶν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπήντα τὸ ἀγαλμάτιον. Εἶτα δὲ τὸ προσεκάλεσε νὰ ὑποδείξῃ τὸν ἔνοχον τοῦ θανάτου του, ὀνομάζων ἓν πρὸς ἓν τὰ μέλη τῆς φυλῆς· τὸ ξόανον ἀποκρίνατο ἀρνητικῶς πρὸς μεγάλην τῶν παρόντων χαράν, οἵτινες οὕτως ἀπηλλάσσοντο πάσης ἐνοχῆς. Τέλος δὲ ἀφ' οὗ ὁ μάγος ἀνέφερε τὸ ὄνομα πτωχοῦ τινος κατοίκου, ὅστις εἴτε δὲν ἠθέλησε εἴτε δὲν εἶχε νὰ προσφέρῃ τῷ μάγῳ δῶρα, ἡ φωνὴ ἐπανειλημμένως καὶ καθαρώτατα ὑπέδειξεν αὐτὸν ὡς τὸν ἔνοχον. Ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος συνελήφθη αὐθωρεί, ἐδεσμεύθη καὶ παρεδόθη εἰς κίκτρὸν θάνατον, ὅστις ἦτο τοσοῦτον φρικτότερος, καθ' ὅσον ἕκαστον μέλος τῆς φυλῆς ἤθελε τρόπον τινὰ νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὸν φόβον, ὃν ὑπέστη μὴ ὑποδειχθῇ παρὰ τοῦ μάγου ὡς ἔνοχος.

Ἐν Κινᾷ οἱ μάνταις χρησιμοδοτοῦσι διὰ στόματος ἀκατεργάστων ἀγαλματίων του θεοῦ Βούδα. Ἐσχάτως ὁ περιηγητὴς Ῥογοζίνσκης διηγεῖτο ὅτι εἶχε παραστῆ μάρτυς ἐν τῇ νήσῳ Φερνάνδῳ-Πῶ (παρὰ τὴν δυτικὴν τῆς Ἀφρικῆς ἀκτήν) θρησκευτικῆς τελετῆς εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ Οὔμου, καθ' ἣν ἡ ἐγγαστριμυθία προεξάρχουσαν κατεῖχε θέσιν. "Οἱ ἐγχώριοι, λέγει ὁ περιηγητής, προσέρχονται τῷ ἱερεῖ κατὰ σειράν, καταθέτουσι παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ δῶρά τινα ἢ φοινικέλαιον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν θεὸν Οὔμον περὶ πραγμάτων ἀφορώντων εἰς αὐτούς. Ὁ ἱερεὺς συγκινεῖται· ὁ Οὖμος πλησιάζει! Εἶτα ἀκούεται ἠχηρὰ φωνή, ἥτις φαίνεται ὡς ἐξερχομένη ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ ἥτις ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ἱερέως. Δὲν δύναμαι ἄλλως νὰ ἐξηγήσω τοῦτο, προσθέτει ὁ Ῥογοζίνσκης, ἢ παραδεχόμενος τὸν ἱερέα ὡς ἐγγαστρίμυθον."

Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος Lyon παρεωρεῖθη παρὰ τοῖς Ἐσκιμώοις εἰς ὁμοίαν τινὰ σκηνήν. Διὰ δώρων τινῶν ὁ μάγος συγκατετέθη νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐφεστίου θεοῦ Τόργκα ἐν αὐτῷ τῷ κοιτωνίσκῳ τοῦ πλοιάρχου, ὅστις ὡς ἐξῆς διηγεῖται τὸ συμβάν·

"Ἀφ' οὗ πᾶσα λυχνία ἐσβέσθη ὁ μάγος ἤρξατο χορεύων καὶ ᾄδων καὶ προσκαλῶν τὸν θεόν. Λίφνης ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐγένετο ὑπόκωφος καὶ ἐφαίνετο ὡς ἀπομακρυνομένη βαθμηδὸν καὶ βαθιζομένη ὑπὸ τὸ πλοῖον. Ἡ σύζυγος τοῦ μάγου μοὶ εἶπε τότε ὅτι ὁ μάγος ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν ὅπως μεταβῇ παρὰ τῷ Τόργκᾳ. Μετὰ παρέλευσιν ἡμίσεος δευτερολέπτου ἠκούσθη σύριγμα ἀπομεμακρυσμένον, τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν ἐπλησίαζε βραδέως, καὶ μετ' ὀλίγον φωνὴ ὅλως διάφορος τῆς προηγουμένης ἠκούσθη μετὰ τοῦ συρίγματος καὶ βαθμηδὸν ἐγένετο εὐδιάκριτος. Φωνὴ ἰσχυρὰ καὶ οὐδόλως ὁμοιάζουσα τὴν τοῦ μάγου ἤρξατο ᾄδουσα ἀναμεμιγμένη μετὰ συριγμάτων, στόνων καὶ κραυγῶν ὁμοιαζουσῶν πρὸς τὰς φωνὰς Ἰνδικῆς ὄρνιθος· εἶτα πάλιν ἡ φωνὴ ἀπεμακρύνθη καὶ ἐλαφρότερον τὴν διεδέχθη σύριγμα. Τέλος ἠκούσθη σύριγμα ὡς βοκέττας καὶ ὁ μάγος διὰ ἰλχηρᾶς φωνῆς ἀνήγγειλε τὴν ἐπάνοδόν του."

Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πολλαὶ μάγισσαι ἦσαν ἐπιτηδειότατοι ἐγγαστρίμυθοι· ἰδοὺ παραδείγματά τινα· Περὶ τὸ τέλος τοῦ 16 αἰῶνος ἔζη ἐν Ἰταλίᾳ μικρόσωμός τις γραῖα, ἥτις συνδιελέγετο ὑψηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς δαίμονα, ὃν ὠνόμαζε Κιγκιννάτουλον. Τὴν γυναῖκα ταύτην ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς ἐν Ῥοβίγῳ ὁ ἰατρὸς Ῥοδιγῖνος, ὅστις ἤκουσεν εὐκρινῶς φωνὴν ἐξερχομένην ἐκ τῆς κοιλίας τῆς γυναικός. Ὑπετίθετο ἑπομένως ὅτι ὁ δαίμων ἐνοπῆρχεν ἐντὸς τῆς γυναικός· "Πολλάκις, λέγει ὁ ῥηθεὶς ἰατρός, ἤκουσα τὴν φωνὴν ταύτην τοῦ δαίμονος, ἥτις ὡμίλει περὶ παρόντων καὶ παρελθόντων πρὸς μεγάλην τῶν ἀκροατῶν ἔκπληξιν· ὅσον ὅμως ἀφῶρα εἰς τὰ μέλλοντα ἡ φωνὴ ἔλεγε ψευδῆ τὸ πλεῖστον."

Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον γυνὴ ἐγγαστρίμυθος, Καικιλία ὀνομαζομένη, ἐνεφανίσθη ἐν Λισσαβῶνι. Ἡ γυνὴ αὕτη τοσοῦτον ἐπιτηδείως μετεμόρφου τὴν φωνήν, ὥστε αὕτη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγχρόνων, ἐφαίνετο ἐξερχομένη ποτὲ μὲν ἐκ τοῦ ποδός της, ποτὲ δὲ ἐκ τῆς χειρός της, ἄλλοτε ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ ἐξ ἄλλων τοῦ σώματος μερῶν. Ἠρώτα ὃν ἀνώμαρκτον, τὸ ὁποῖον ἀπήντα τακτικῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις της. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐδικάσθη ὡς μάγισσα καὶ κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ.

Κατὰ τὸν 16 ἐπίσης αἰῶνα ἐγγαστρίμυθός τις ὀνόματι Πέτρος Βραβανσών, πρώην θαλαμηπόλος τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου Α', κατέστη διάσημος διὰ τὰς διαφόρους ἀπάτας του. "Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, λέγει σύγχρονος ἱστορικός, ὡμίλει δσάκις ἤθελε διὰ τῆς κοιλίας του, κρατῶν ἀνοικτὸν τὸ στόμα καὶ οὐδόλως τὰ χείλη κινῶν. Διὰ τῆς τέχνης του ταύτης ἢ διὰ τῆς ἐνοχλήσεως τοῦ διαβόλου κατώρθου ν' ἀπατήσῃ πολλούς. Ἐρασθεὶς πλουσίας καὶ ὡραίας Παρισινῆς, ἧς ὁ πατὴρ πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποθάνει, ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γάμον παρὰ τῆς μητρός της, ἥτις ὅμως ἠρνήθη. Ἡμέραν τινά, καθ' ἣν οἱ ἐν τῇ οἰκῳ ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἠκούσθη αἴφνης ἡ φωνὴ τοῦ ἀποθανόντος συζύγου, στενάζοντος καὶ παραπονουμένου ὅτι βασανίζεται ἐν τῷ Καθαρτηρίῳ διότι ἡ σύζυγός του δὲν θέλει νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν Βραβανσῶνα, ὅστις τοσάκις τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον καὶ ὅστις ἦτο ἄνθρωπος τοσοῦτον καλὸς καὶ εὐσπλάγχνος. Ἡ μήτηρ τότε, ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της, παρέδωκε τὴν θυγατέρα της εἰς τὸν Βραβανσῶνα, ὅστις ἐντὸς ἓξ μηνῶν κατεσπατάλησε τὴν περιουσίαν τῆς συζύγου του καὶ ἐδραπέτευσεν εἰς Λυών. Ἐν Λυὼν ὁ ἀγύρτης κατώρθωσε νὰ λάβῃ ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον παρὰ εὐπίστου τινὸς τραπεζίτου, εἰς ὃν ὡμίλησε διὰ τῆς φωνῆς τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποθιώσαντος πατρός του." Ἄγνωστον εἶναι τί ἀπέγεινεν ὁ Βραβανσὼν οὗτος, κατὰ πᾶσαν ὅμως πιθανότητα εἴτε ἀπηγχονίσθη ὡς κλέπτης εἴτε ἐκάη ὡς μάγος.

Ἐν ἔτει 1683 πολὺς ἐγίνετο λόγος περὶ γυναικός, καλουμένης Βαρβάρας Ἰακώβη, ἥτις διέμενεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Ἀρλέμης ἐν Ὁλλανδίᾳ. Καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἕδιδε δείγματα τῆς τέχνης της ὡς ἐγγαστριμύθου ἐνώπιον μεγάλου ἀκροατηρίου ἐκ σοφῶν θεολόγων καὶ ἰατρῶν, μεταβαινόντων συχνότατα ἐκ μερῶν ἀπεμακρυσμένων ὅπως ἴδωσιν αὐτήν. Κατὰ τὴν συνεδρίασεις ταύτας ἡ Βαρβάρα ἵστατο ὀρθή, καλύπτουσα τὸ ἥμισυ τοῦ προσώπου της διὰ τῶν παρασεταισμάτων τῆς κλίνης της· συνέβαλλε τότε ζωηρῶς πρὸς ἄφαντόν τινα Ἰωακείμ, ὃν κατηγόρει διὰ τῶν ὑβριστικωτάτων λέξεων, καὶ ὅστις μετὰ κομψῆς ἀληθῶς εὐφραδείας ὑπερήσπιζεν ἑαυτόν. Πολλάκις οἱ παρόντες ἤνοιξαν τὸ παραπέτασμα, ὅπως ἴδωσιν ἂν ἐκρύπτετό τις ὄπισθεν αὐτοῦ, ἀλλὰ τότε ἡ ἀφανὴς Ἰωακεὶμ ἠκούετο δισμαρτυρόμενος εἴτε ἐκ γωνίας τινὸς τοῦ δωματίου εἴτε καὶ ἔξωθεν τῆς θύρας αὐτοῦ. Ἂν καὶ οἱ ἰατροὶ τῆς Ἀρλέμης παρεδέχοντο ὅτι ἡ Βαρβάρα Ἰακώβη κατείχετο ὑπὸ δαίμονος, οὐχ' ἧττον οἱ ἐν Ὁλλανδίᾳ δικασταὶ ἐφάνησαν ἐπιεικέστεροι τῶν ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ συναδέλφων αὐτῶν, διότι ἡ ἐγγαστρίμυθος τῆς Ἀρλέμης ἀπέθανεν ἡσύχως ἐν τῇ κλίνῃ αὐτῆς.

Διηγοῦνται ὅτι ὁ καρδινάλιος Richelieu μετεχειρίσθη ποτὲ τὴν ἐπιτηδειότητα ἐγγαστριμύθου τινὸς αὐλικοῦ, ὅπως πείρᾳ ἕνα ἐπίσκοπον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Λόλην καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐπισκοπήν του. "Ἐσπέραν τινά, καθ' ἣν ὁ καρδινάλιος καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἐκάθηντο παρὰ τὴν ἑστίαν καὶ ὁ αὐλικὸς ἵστατο ὀλίγα βήματα ὄπισθεν αὐτῶν, ἠκούσθη φωνὴ ἀπομεμακρυσμένη· Ὁ ἐπίσκοπος ἔκπληκτος ἀκροάζεται· ἡ φωνὴ ἀναφέρει τὸ ὄνομά του. "Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ πατρός μου!" ἀναβοᾷ ὁ ἐπίσκοπος συγκινούμενος. Ὁ καρδινάλιος τὸν προτρέπει νὰ ἐρωτήσῃ τὴν φωνὴν τί τὸν θέλει. Ὁ ἐπίσκοπος γονυπετεῖ καὶ ἀκούει τὴν μυστηριώδη φωνὴν λέγουσαν πρὸς αὐτόν· "Πρόκειται, τέκνον μου, περὶ τῆς σωτηρίας σου! Ἐπίστρεψον εἰς τὴν ἐπισκοπήν σου καὶ φρόντισον μᾶλλον νὰ κατηχήσῃς αἱρετικοὺς ἢ νὰ μένῃς παρὰ τῇ αὐλῇ."

Εὐθὺς τὴν ἐπιοῦσαν ὁ ἐπίσκοπος ὑπακούων εἰς τὴν μυστηριώδη φωνὴν ἀπῆλθε τῶν Παρισίων.

Τὸν παρελθόντα αἰῶνα περίεργος σκηνὴ συνέβη ἐν μικρῷ τινι χωρίῳ τῆς Ἀγγλίας, ἔνθα ἀγύρτης τις ἔσωρε μαθ' ἑαυτοῦ ἄρκτον. Ἡμέραν τινὰ ἐν πληθούσῃ ἀγορᾷ ἐν τῷ μικρῷ χωρίῳ Hopfield ἀνεφανίσθη ὁ ἀγύρτης ἐπιδεικνύων τὴν ἄρκτον. Περιηγητής τις ἐγγαστρίμυθος ἐπλησίασε πρὸς τὸν ἀγύρτην καὶ τὸν ἠρώτησε διὰ ὄφους σοβαροῦ ἂν ἡ ἄρκτος ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ.

— Ἐρώτησέ την καὶ θὰ τὸ μάθῃς, ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, νομίζων ὅτι τὸν χλευάζουν.

Ὁ ἐγγαστρίμυθος πλησιάζει πρὸς τὴν ἄρκτον καὶ τὴν ἐρωτᾷ·

— Πόθεν εἶσαι, εὐγενεστάτη;

Ἡ ἄρκτος ἀπαντᾷ διὰ φωνῆς καθαρᾶς·

— Ἀπὸ τὰς Ἄλπεις ἐν Ἑλβετίᾳ.

Οἱ ἀκροαταὶ ἔκπληκτοι ἀποσύρονται ὀλίγα βήματα τινα. Ὁ ἐγγαστρίμυθος ἐξακολουθεῖ·

— Πρὸ πολλοῦ ἀνήκεις εἰς τὸν κύριόν σου;

— Πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ, ὥστε ἐβαρύνθην πλέον, ἀπαντᾷ ἡ ἄρκτος.

— Δὲν σὲ μεταχειρίζεται καλά;

— Ναί, καλά, ὡς σιδηρουργὸς μεταχειρίζεται τὸν ἄκμωνά του.

— Καὶ τί θὰ κάμῃς πρὸς ἐκδίκησίν σου;

— Θὰ τὸν φάγω σύσσωμον, καὶ τοῦτο συντόμως. Ἀκοῦον ταῦτα τὸ πλῆθος φεύγει ἔντρομον, ὁ ἀγύρτης ζητεῖ νὰ σύρῃ τὴν ἄρκτον ἐκ τῆς ἀλύσεως, ἀλλ' ἡ ἄρκτος μυκᾶται ἀπειλητικῶς καὶ ἡ πλατεῖα ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ κενοῦται.

Μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡ ἐγγαστριμυθία ἐθεωρεῖτο τέχνη μυστηριώδης, ἥτις διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ διά τινας ἔτι φανατικοὺς σοφοὺς δὲν ἐξηγεῖτο ἢ διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ διαβόλου. Ἐν ἔτει 1770 παντοπώλης τις ἐν Γαλλίᾳ, ὀνόματι Saint-Gilles, ἐπιτηδειότατος ἐγγαστρίμυθος, διεσκέδαζε τοὺς φίλους του διὰ διαφόρων τεχνασμάτων· ὁ ἀνὴρ οὗτος τοῖς ἐξήγει τὸ μυστήριον τῆς ἐγγαστριμυθίας βεβαιῶν αὐτοὺς ὅτι οὔτε μάγος ἦτο οὔτε κατείχετο ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Αὐτήκοός τις μάρτυς λέγει· "Ποτὲ μὲν ἡ φωνὴ ἐφαίνετο ἐρχομένη ἐκ τοῦ ἀέρος, ἄλλοτε ἐκ τινος ὑπογείου, ἄλλοτε ἐπλησίαζεν ἢ ἀπεμακρύνετο καὶ ἐν γένει ἐλάμβανε διαφόρους ἤχους." Περὶ τοῦ ἐγγαστριμύθου τούτου πολλὰ ἐλέγοντο ἀνέκδοτα. Ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ νεκροταφείῳ μονῆς τινος ἐπαρουσίασε τάφον ὁμιλοῦντα ἐνώπιον τῶν ἐκπεπληγμένων μοναχῶν· ἄλλοτε ἐπανέφερεν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν διεφθαρμένον τινὰ νεανίαν διὰ μυστηριώδους φωνῆς ἐξερχομένης ἐκ τοῦ δάσους. Σοφός τις τῶν χρόνων ἐκείνων, ὁ ἱερεὺς Chapelle, ὁ ἐφευρετὴς τοῦ σκαφάνδρου, τοῦ ἐρμαλέου τῶν δυτῶν, ἠθέλησε νὰ ἐξετάσῃ τὸν ἐγγαστρίμυθον παντοπώλην, ὅστις τῷ ἐξήγησε προθύμως τὸ μυστήριον τῆς ἐγγαστριμυθίας διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι ἐντὸς ὀκτὼ μόνων ἡμερῶν ἐξέμαθε τὴν τέχνην παρά τινος ἐγγαστριμύθου, ὃν εἶχε συναντήσει ἐν Μαρτινίκῃ. Ὁ Chapelle ἐπρότεινεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν νὰ ἐξετάσῃ ἐπισταμένως τὸ ζήτημα τῆς ἐγγαστριμυθίας καὶ ἡ Ἀκαδημία δὲν ἀπηξίωσε νὰ προσκαλέσῃ πρὸς τοῦτο τὸν παντοπώλην Saint-Gilles. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει ἀπεδείχθη ἡ ἑκτακτος ἐπιτηδειότης τοῦ ἐγγαστριμύθου, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἡ Ἀκαδημία (τῇ 16 Ἰανουαρ. 1771) συνέθετο ἔκθεσιν, καθ' ἣν ὁ εἰσηγητὴς ἀναφέρει τὰ πάντα λεπτομερῶς· "Ἐξετάσαντες, λέγει, τὸν ἐγγαστρίμυθον διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μας ἐπὶ τῆς κοιλίας του ἐβεβαιώθημεν ὅτι ἡ κοιλία οὐδόλως ἐκινεῖτο εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκπέμπῃ φωνὴν καὶ ὅτι ἡ φωνὴ προήρχετο ἐκ συστολῆς τινος τοῦ λάρυγγος, συστολῆς ἥτις ἀπαντᾶται διὰ τῆς ἕξεως· ἐπομένως γνωμοδοτοῦμεν ὅτι ἡ λέξις ἐγγαστρίμυθος δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος πρὸς ἔκφρασιν τοῦ φαινομένου."

Καὶ ὅμως παρὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς σοφῆς Ἀκαδημίας, μέχρι σήμερον ἡ λέξις ἐγγαστρίμυθος εἶναι ἐν χρήσει.

Ἐν δευτέρᾳ ἀρθρῳ θέλομεν ἐξηγήσει τὴν τέχνην τῆς ἐγγαστριμυθίας, ἀφ' οὗ ἀναφέρομεν περὶ ἐγγαστριμύθων τινῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ.

Διήγημα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 217.)

Ἐν μέσῳ δύο στενῶν, ὑπὸ Ἔππης Ῥέδγαιτ.

Α'.

Ἀρχομαι ἀπὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνηγγέλθη ἡμῖν ἡ κλοπή. Ἐκαθήμην μετὰ τοῦ πατρός μου εἰς τὸ πρόγευμα· ὁ Οὖγος καὶ ὁ Θωμᾶς, οἱ ἀδελφοί μου, εἶχον ἤδη ἀπέλθει εἰς τὴν ἐργασίαν των, διότι ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ἐπισκευή τις εἰς τὴν κάμινον τοῦ ἐργοστασίου. Ὁ πατήρ μου δὲν ἦτο πολὺ εὐδιάθετος, ἔλεγεν ὅμως ὅτι δὲν αἰσθάνεται ἐνόχλησίν τινα, ἀλλ' ὅτι δὲν ἐκοιμήθη καλά.

— Ψάλε μου τὸ ᾆσμα τῆς μητρός σου, Ἔππη, μοὶ εἶπεν.

Ἀποπερατώσασα τὸ πρόγευμά μου ἤνοιξα τὸ κλειδοκύμβαλον· ἤξευρον δὲ ποῖον ᾆσμα μοὶ ἐζήτει· ἦτο τὸ ᾆσμα, ὅπερ μοὶ εἶχε διδάξει ἡ μήτηρ ὅτε μόλις ἠδυάμην νὰ προφέρω ὀλίγας λέξεις. Κατὰ τὸν ὀγρὸν Ἀπρίλιον καὶ τὸν Μάϊον ὁ πατήρ μου πολλάκις μοὶ ἐζήτει τὸ ᾆσμα μου, διότι ἐγὼ ἐγεννήθην τὴν πρώτην Ἰουνίου, καὶ ὁ Στάμφορδ μὲ ὀνομάζει "βασίλισσαν τοῦ Μαΐου"· ἐγὼ δὲ πολλάκις τῷ εἶπον ὅτι λυποῦμαι μὴ γεννηθεῖσα μίαν ἡμέραν πρότερον, ὅπως λάβω τὸν τίτλον "βασίλισσης τοῦ Μαΐου", ὅστις θὰ μοὶ ἦτο ἀρεστότερος.

Μόλις εἶχον τελειώσει τὸ ᾆσμα, εἰσῆλθεν ὁ Στάμφορδ καὶ ἀνήγγειλε τὴν συμβᾶσαν κλοπήν· ὅτε δὲ ἀπῆλθε τοῦ δωματίου διηγήθην εἰς τὸν πατέρα μου τὸ μυστικὸν τοῦ ἔρωτος ἡμῶν. Ὁ λόγος οὗτος ἐξῆλθεν ὅλως ἀκουσίως τῶν χειλέων μου, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐλέχθη δὲν ἦτο πλέον δυνατὴ ἡ ὑπισχνήρησις. Τὸ μυστικὸν δὲν ἦτο μόνον ἰδικόν μου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Στάμφορδ. Ἴσως ὤφειλον νὰ ἐκφρασθῶ ταχύτερον εἰς τὸν πατέρα μου. Τίς ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ μυστήριον θ' ἀποκαλύπτετο ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν μέλαν νέφος ἐφαίνετο ἐπισκιάζον τὴν τιμὴν τοῦ δυστυχοῦς Στάμφορδ;

"Ἂς διηγηθῶ τώρα πῶς ἡ ὑποψία ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ χρηματοκιβώτιον ἦτο ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Στάμφορδ, ἦτο δὲ κιβώτιον ἀσφαλέστατον, διότι ὁ πατήρ μου πολλάκις ἔλεγεν, ὅτι τὰ χρηματοκιβώτια δέον νὰ ἦναι ἀσφαλῆ, ἄλλως εἶναι ἀρχηστα ἄπιπλα, καὶ προμηθευθεὶς τοιοῦτον ἐξ ἐργοστασίου γνωστοῦ διετέλει ἥσυχος.

Ὁ πατήρ μου, μαθὼν τὰ τῆς κλοπῆς, εἶπεν·

— Ὕποπτος εἶναι ἡ διαγωγὴ τοῦ Στάμφορδ Νεβιεώνος. Ὁμολογῶ καὶ ἐγὼ ὅτι αἱ ἐνδείξεις εἶναι ἐπιβαρυντικαὶ δι' αὐτόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ παρεξήγησίς τις, διότι ὁ Στάμφορδ δὲν εἶναι κλέπτης.

Δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ὅσα μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ μου ἅμα μαθὼν τὸν ἔρωτα ἡμῶν· εἶπε λέξεις σκληράς, ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν πόσον τὸν κατέπληξεν ἡ ἀπροσδόκητος εἴδησις.

Φοβουμένη μὴ λυπήσω τὸν πατέρα μου περισσότερον, παρεκάλεσα τὸν Στάμφορδ νὰ μὴ ἀναφέρῃ τι μέχρι τῶν προσεχῶν γενεθλίων μου.

— Μέχρι τῆς ἐνδόξου πρώτης Ἰουνίου; εἶπεν ὁ Στάμφορδ καὶ ὑπεσχέθη τοῦτο.

Ὁ πατήρ μου εἶπε λοιπὸν σκληροὺς λόγους, ἀλλ' εἶναι ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ ἄδικον εἶναι νὰ λέγῃ ὁ κόσμος ὅτι δὲν εἶναι τοιοῦτος.

Β'.

Κατοικοῦμεν εἰς ἐξοχικὴν ἔπαυλιν, ἀπέχουσαν ἓν περίπου μίλιον ἀπὸ τῶν ἐργοστασίων, τὰ ὁποῖα καὶ φαίνονται ἀπὸ τῶν παραθύρων μας, διότι νομίζω ὅτι ὁ πατήρ μου εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τὰς καπνοδόχους τοῦ ἐργοστασίου του.

Τὴν ἡμέραν τῆς κλοπῆς μετέβην μετὰ τοῦ πατρός μου πρὸς τὸ ἐργοστάσιον, καὶ ἡ καρδία μου ἦτο εἰς ἄκρον τεθλιμμένη. Ἐμπροσθεν ἡμῶν ἐν τῇ ἐξοχικῇ ὁδῷ ἐβάδιζον δύο μικρὰ παιδία, ἀδελφὸς καὶ ἀδελφή καὶ εἰς μικρὸς σκύλος, ὅστις ἐπήδα ποτὲ μὲν πρὸς τὸ ἓν παιδίον ποτὲ δὲ πρὸς τὸ ἕτερον, καὶ ὁσάκις ἔβλεπεν ὅτι τὰ παιδία ἐχωρίζοντο ἔκλαιε καὶ προσεπάθει τρόπον τινὰ νὰ τὰ ἑνώσῃ. Ἐγὼ παρετήρουν τὸν σκύλον καὶ ἐσυλλογιζόμην ὅτι ἡ θέσις μου ἦτο ἡ αὐτή· καὶ ἐγὼ προσεπάθουν νὰ ἑνώσω τὰ διεστῶτα. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ μικροῦ σκύλου μ' ἐνεθάρρυνε διά τὸ μέλλον· τόσον πρόθυμοι εἴμεθα νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐνθάρρυνσιν ὁσάκις ἡ καρδία μας θλίβεται.

Ὅτε εἰσήλθομεν εἰς τὸ γραφεῖον εὕρομεν ἐκεῖ τὸν Στάμφορδ καὶ τὴν ἀδελφήν του Μέραν· ὁ Στάμφορδ δὲν μὲ προσέβλεψεν, ἐν καὶ κάντοτε μ' ἔλεγε μίαν "καλὴν ἡμέραν", ἥτις δι' ἐμὲ εἶχε μεγάλην σημασίαν, διότι ἤκουον ἐν αὐτῇ λέξεις, ἃς οἱ ἄλλοι δὲν ἤκουον. Εἶδον ὅτι ἔστρεψε τὰ βλέμματά του πρ

καὶ τὰ χρήματα ἐκλάπησαν. Ἡ τὸ γραφεῖον καθαρίζουσα γονὴ οὐδὲν ἐνόησε. Πράγματι ἀκατανόητον! Ὁ Στάμφορδ ὑπέθεσεν ὅτι ὁ πατήρ μου μετέθη εἰς τὸ γραφεῖον πρὸ αὐτοῦ καὶ ὅτι μετέφερε τὰ χρήματα εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του συρτάριον· ὅτε δὲ ἔμαθεν ὅτι τοῦτο δὲν συνέβη, ἔσπευσε νὰ μᾶς δώσῃ εἴδησιν περὶ τῆς γενομένης κλοπῆς.

Ὁ πατήρ μου, βεβαιωθεὶς περὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν χρημάτων, οὐδὲν εἶπεν· αὐτοχῶς εἶναι ἀνήρ, ὅστις δὲν ἐξάπτεται εὐκόλως. Ἐγὼ ὅμως ἐνθυμήθην τοὺς λόγους, οὓς εἶπε κατὰ τὸ πρόγευμα, καὶ ἔφριξα ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ, ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ ὅτι ὁ Στάμφορδ ἦτο ὁ κλέπτης· πᾶς ἄλλος θὰ ἦτο, οὐχὶ ὅμως αὐτός. Ἐμνήσθην τοῦ βιβλίου τοῦ πάππου μου, ἔνθα ὑπῆρχε γεγραμμένον τὸ ἑξῆς ῥητόν· "Αἱ μεγαλεβέταραι ἀλήθειαι πολλάκις δὲν ἀποδεικνύονται."

— Ἐκράτησες τοὺς ἀριθμοὺς τῶν χαρτονομισμάτων; ἠρώτησεν αἴφνης ὁ πατήρ μου τὸν Στάμφορδ μετὰ φωνῆς ἠρέμου, ὡς νὰ μὴ ἐμαίνετο θύελλα ἐντὸς τοῦ στήθους του.

— Ναί, τοὺς ἐκράτησα, ἀπήντησεν ὁ Στάμφορδ.

— Κάλεσον τὸν Πάρσβην, διέταξεν ὁ πατήρ μου. Ὁ Πάρσβης εἶναι τὸ ὡρολόγιον τοῦ καταστήματος. Ἀνετράφη ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, ἐν ᾧ καὶ ὁ πατήρ μου, καὶ εἰς ὅλους διηγεῖται ὅτι ἦτο πάντοτε ἐπιστήθιος αὐτοῦ φίλος. Εἶναι ἄνθρωπος ἀλλόκοτος, ἔχει τὴν ῥῖνα ἐστραμμένην πρὸς τὸ ἓν μέρος, ὅπερ δίδει εἰς τὸ πρόσωπόν του ἰδιάζοντα τύπον· ἤκουσα ὅτι εἶναι κωμικὸς εἰς τὰς ἐκφράσεις του ὡς καὶ εἰς τὸ βλέμμα του, ἂν καὶ ἐνώπιόν μου εἶναι πάντοτε συνεσταλμένος.

Εἰσῆλθεν ὁ Πάρσβης εἰς τὸ γραφεῖον μὲ πρόσωπον ἐμφαῖνον ἔκπληξιν καὶ θλίψιν· ἐφοβεῖτο ἴσως μὴ ἤθελεν ἐπτιμηθῇ.

— Τίς ἔκλεισε τὸ γραφεῖον χθὲς τὸ ἑσπέρας; ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου ἄνευ ἄλλου προοιμίου.

— Ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ Πάρσβης τεθορυβημένος· ἐγὼ τὸ ἔκλεισα, καλῶς τὸ ἐνθυμοῦμαι· ὁ κ. Πρέκτερ ἦτο ὁ τελευταῖος ἐξελθών. Τὸ ἑσπέρας μετέβην εἰς τὴν Λέσχην μου, εἰς τὴν τῶν "Ἀγάμων", ἔνθα συνήθως μεταβαίνω, διότι, γινώσκεις, Κύριε, ὅτι ἀνήκω εἰς τὴν Ἕνωσιν τῆς Μαγκεστρίας, καὶ τὰ μέλη αὐτῆς ἐκεῖ συνέρχονται.

— Κάλεσον τὸν Πρέκτερ, εἶπεν ὁ πατήρ μου μὲ ὕφος, ὅπερ μοὶ ἐφάνη σκληρὸν καὶ ἀπότομον.

Ὁ Πρέκτερ εἶναι μικρόσωμος γέρων ἀνήρ, ὅστις πρῶτος τὴν πρωΐαν ἐμβάπτει τοὺς δακτύλους του εἰς τὴν μελάνην, καὶ τελευταῖος πάντων τὸ ἑσπέρας. Οὐδὲν δὲ κοινὸν ἔχει πρὸς τὰ βιβλία. Ἐφαίνετο ὡς ἐὰν ἤρχετο ἀπὸ τῆς ἀποθήκης τῶν ἀνθράκων. Ἀπαντῶν ὁ Πρέκτερ εἰς τὸν πατέρα μου ἐπεβεβαίωσε τοὺς λόγους τοῦ Πάρσβη· ἀλλ' ἐφαίνετο τεταραγμένος καὶ ἠρυθρία ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Ἐγὼ ἀπέδωκα τοῦτο εἰς τὸ ὅτι ἦτο νευρικός.

— Λέγε, Πάρσβη, εἶπεν ὁ πατήρ μου, ποῦ ἔθεσας τὴν κλεῖδα τοῦ γραφείου, ἀφ' οὗ τὸ ἔκλεισας;

— Τὴν ἔθεσα εἰς τὸ ἐρμάριον.

— Καὶ τὴν ἔλαβέ τις ἐκεῖθεν;

— Ὄχι, ἐκεῖ τὴν εὗρον τὸ πρωΐ, τοὐλάχιστον... Ὁ Πάρσβης διεκόπη καὶ πάντες ἐστρέψαμεν τὰ βλέμματά μας πρὸς αὐτόν.

— Καί; ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου ἀποτόμως.

— Τίποτε, κύριε· σᾶς εἶπον μόνον ὅτι ἤμην τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν λέσχην, ὅπου διέμεινα μέχρι τῆς δεκάτης — ἴσως ἦτο καὶ ἡ ἑνδεκάτη . . .

ναί, ναί, νομίζω ὅτι ἦτο ἤδη ἡ ἑνδεκάτη· ἀλλὰ καὶ ἡ κορία Πάρσβη ἦτο μετ' ἐμοῦ· τοῦτο σαφῶς συμβαίνει, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἂν ζητῆται ἡ κλεὶς τοῦ γραφείου, αὐτὴ τὸ δίδει· ἂν ὅμως ἡ σύζυγός μου ἐξέρχεται, τότε μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ θυγάτηρ μου ἡ Μαρία Ἄννα.

— Κάλεσον ἐνταῦθα τὴν κυρίαν Πάρσβη καὶ τὴν Μαρίαν Ἄνναν, εἶπε πάλιν ὁ πατήρ μου.

— Ἀνεχώρησαν ἀμφότεραι διὰ τὸ Δέρβη, κύριε, νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ἐξάδελφον τῆς συζύγου μου, ἐκεῖνον, ὅστις μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀμερικήν, κύριε.

— Καὶ πότε θὰ ἐπιστρέψωσιν;

— Διενοοῦντο νὰ μείνωσιν εἰς Δέρβη σχεδὸν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, κύριε, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ δι' αὐτὰς πρὸς δώδεκα ἡμέρας τοὐλάχιστον.

— Νὰ τηλεγραφήσῃς πρὸς αὐτὰς νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀμέσως· πρέπει νὰ τὰς ἐρωτήσῃς, εἶπεν ὁ πατήρ μου. Ἂς ἀναχωρήσωσι πάλιν τὸ ἑσπέρας διὰ Δέρβη, ἂν θέλουν· τὰ ἔξοδά των πληρόνω ἐγώ.

Ὁ Πάρσβης ἀπῆλθε, καὶ ἡμεῖς ἐκαθήμεθα πάντες παρατηροῦντες τὸ χρηματοκιβώτιον. Ἐγὼ ἐγνωμοδότησα νὰ κατασχεθῶσι τὰ χαρτονομίσματα ἀφ' οὗ ἐγνωρίζομεν τοὺς ἀριθμούς των. Ἀλλ' ὁ πατήρ μου δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνωμοδότησίν μου ταύτην. Τέλος διέταξε νὰ δώσωσιν εἴδησιν περὶ τῆς κλοπῆς καὶ νὰ κατάσχωσι τὰ χαρτονομίσματα, ἂν καί, προσέθηκε, δὲν ἦναι εὔκολον νὰ κατασχεθῶσι χαρτονομίσματα τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας, τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦσιν ὡς λίραι χρυσαῖ.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθον οἱ δύο ἀδελφοί μου, οἵτινες ἀπὸ πρωΐας ἦσαν εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ οὐδὲν ἐγίνωσκον περὶ τῆς κλοπῆς. Ὅτε δὲ ἤκουσαν περὶ αὐτῆς, ἔμειναν ἐμβρόντητοι.

Γ'.

Οὐδὲν εἶπον μέχρι τοῦδε περὶ τῆς ἡλικίας ἡμῶν. Ἐγὼ τὴν α'. Ἰουνίου θὰ ἦμαι εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν· ὁ Οὔγος εἶναι κατὰ ἓν ἔτος νεώτερός μου, καὶ ὁ Θωμᾶς κατὰ ἓν ἔτος καὶ τέσσαρας μῆνας νεώτερος τοῦ Οὔγου. Οὐδεὶς εἶχέ ποτε καλλιτέρους ἀδελφοὺς ἐμοῦ· ὁ Οὔγος εἶναι σκεπτικὸς καὶ ἀγαπᾷ τὴν ἀνάγνωσιν, ὁ δὲ Θωμᾶς ἔχει μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν μηχανικήν. Ἐὰν εἴπόν τινες ὅτι ὁ πατήρ μου μεταχειρίζεται αὐτοὺς ψυχρῶς, τοῦτο εἶναι ψεῦδος. Τὸ ὕφος τοῦ πατρός μου εἶναι ἀλλόκοτον, ἀλλὰ τὰ τέκνα του καλῶς γινώσκουσιν ὅτι τὰ ἀγαπᾷ.

Ὁ Θωμᾶς ἐξήτασε τὸ χρηματοκιβώτιον.

— Ὁ σύρτης δὲν ἐσηκώθη, εἶπεν· οὐδὲ ἐντὸς ἑνὸς ἔτους δύναταί τις νὰ σηκώσῃ τὸν σύρτην. Βεβαίως τὸ κιβώτιον ἠνοίχθη διὰ κλειδός.

— Τὰς κλεῖδας ἔχουσιν ὁ πατὴρ καὶ ὁ Στάμφορδ, εἶπον ἐγώ, διότι δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑποφέρω τὴν ἐπικρατοῦσαν σιωπήν.

— Θὰ ἐπρομηθεύθη τις τὸ ἔκτυπον τῶν κλειδῶν μας, ἐξηκολούθησεν ὁ Θωμᾶς· ἐντὸς μιᾶς ὥρας δύναμαι νὰ κατασκευάσω κλεῖδα, ἅμα ἔχω τὸ ἔκτυπον αὐτῆς ἐκ κηροῦ. Αὗαι αἱ κλειδαριαὶ δὲν εἶναι τόσον καλαί, καλλίτεραι εἶναι αἱ διὰ γραμμάτων ἢ διὰ χρονομέτρου.

Ὁ Οὔγος παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τοῦ κλέπτου εἶναι ἔργον τῆς ἀστυνομίας, καὶ περιττὰ ὅλαι αἱ ὑποθέσεις.

Οἱ ἀδελφοί μου φαίνονται μᾶλλον ἐργάται ἢ οἱοι τοῦ ἰδιοκτήτου, ἀλλ' εἶναι νέοι εὔσωμοι καὶ εὐειδεῖς. Πολλάκις ἐσκεπτόμην ὅτι ἡ Μόρα Νεβισῶνος θὰ ἦτο κατάλληλος σύζυγος διὰ τὸν ἀδελφόν μου Οὔγον, ἀλλ' εἰς οὐδένα εἶπόν τι περὶ τούτου, διότι εἶχον τὸ μυστικόν μου νὰ

τηρήσω, καὶ ἐκφραζομένη πρὸς τὴν Μόραν ἐφοβούμην μὴ ἀναγκασθῶ νὰ τῇ εἴπω τι, ὅπερ δὲν ἤθελον ἀκόμη νὰ τῇ ἐκμυστηρευθῶ.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς πότε ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι διὰ τὸν Στάμφορδ· θὰ ἐγέλα βεβαίως μαζύ μου, ἂν ἐγνώριζεν ὅτι ἐγὼ ὡς μικρὰ κόρη τὸν ἐθεώρουν νεανίαν τέλειον. Καλῶς ἐγίνωσκον ὅτι καὶ ὁ Στάμφορδ μὲ ἠγάπα, ἀλλὰ μόλις πρὸ μικροῦ ἐν ᾧ ἐπαστρέφομεν ἀπὸ τοῦ ἐργοστασίου εἰς τὴν ἔπαυλίν μας, μοὶ ἐξεφράσθη. Ἐγὼ τὸν εἶπον ὅτι τοῦτο θὰ δυσηρέστει τὸν πατέρα μου, καὶ ὁ Στάμφορδ ἠθέλησεν ἀμέσως νὰ ἐξηγηθῇ πρὸς τὸν πατέρα μου.

— Πρέπει νὰ περιμένῃς μέχρι τῶν προσεχῶν γενεθλίων μου, εἶπον ἐγώ.

Κατ' ἀρχὰς δὲν συγκατετέθη εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπείσθη καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ τηρήσωμεν τὸ πρᾶγμα μυστικόν.

— Λοιπὸν κατὰ τὴν ἔνδοξον ἡμέραν τῆς πρώτης Ἰουνίου, εἶπε καὶ ἤρξατο ψάλλων τὸ ᾆσμα τοῦ Ἰουνίου·

"Ὦ θασίλισσα τοῦ ἔτους" κτλ.

Δ'.

Ἡ ὁδός, ἡ ἀπὸ τῶν ἐργοστασίων πρὸς τὴν ἔπαυλιν ἡμῶν ἄγουσα, καὶ δι' ἧς διέρχονται αἱ ἀνθρακοφόροι ἅμαξαι, οὐδεμίαν παρέχει εὐχαρίστησιν, διότι οἱ περιβάλλοντες αὐτὴν φράκται εἶναι ἐν κακῇ κατοστάσει καὶ ἐν γένει ἡ περὶ χώρα ἄγονος, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε διέρχομαι τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα ὁ Στάμφορδ μοὶ ἐξήγρασε τὸν ἔρωτά του, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ τὴν μεγαλειτέραν τέρψιν καὶ νὰ νομίζω ὅτι εὑρίσκομαι ἐν τῇ ὡραιοτέρᾳ τοῦ κόσμου τοποθεσίᾳ. Ἔχει πληρέστατα δίκαιον ὁ πάππος μου, ὅστις ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων του λέγει· "Οὐδὲν μέρος στερεῖται ἐντελῶς καλλονῆς, διότι ἡ φαντασία χρωματίζει καὶ τὴν ἔρημον διὰ τῶν χρωμάτων τοῦ παραδείσου."

Ὀλίγον ἐνθυμοῦμαι τί συνέβη ἀφ' οὗ ὁ πατήρ μου διέταξε τὸν Πάλσθην νὰ καλέσῃ τὴν σύζυγόν του καὶ τὴν θυγατέρα του. Τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι ἦλθεν ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας, ὅστις ἐξήτασε τὸ μέρος, ἔνθα ἐγένετο ἡ κλοπή, ἔκαμεν ἀνακρίσεις καὶ κατεφόβισε τὸν δυστυχῆ Πρέκτερ. Εἰσῆλθε καὶ ὁ Στάμφορδ χωρὶς νὰ μὲ παρατηρήσῃ· τὸ βλέμμα του εἶχέ τι ἀφῃρημένον καὶ ἐφαίνετο εἰς ἄκρον ταραγμένος. Εὐχαρίστως θὰ τὸν παρηγόρουν, ἀλλὰ δὲν εὗρον εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο. Πῶς νὰ τῷ ἀνακοινώσω τὰς ὑποψίας τοῦ πατρός μου; Τέλος ἐξῆλθον τοῦ γραφείου μετὰ τῆς Μόρας, ἥτις ἐν μεγάλῃ ταραχῇ μοὶ εἶπεν·

— Ὤ, Ἔππη! τί νὰ κάμωμεν;

Ἡ Μόρα μ' ἐκάλει πάντοτε "Κυρίαν Ἰουνίαν" ἐνώπιον ἀνθρώπων, καὶ ἠπόρουν ὁσάκις ἤκουον αὐτὴν καλοῦσάν με διὰ τοῦ ὀνόματός μου.

— Τί νὰ κάμωμεν; ἀπήντησα μὲ ὕφος γλυκύ· συλλογίσου ὅτι ἔχομεν πολλὴν ἐργασίαν καὶ ἐνταῦθα ἱστάμεναι οὐδὲν κατορθοῦμεν.

— Ὑπόθες ὅτι τις ὑποπτεύεται τὸν Στάμφορδ· ἡ ἰδέα αὕτη μὲ καταβασανίζει. Ἀπορῶ πῶς οὐδεὶς ἐσκέφθη τοῦτο.

Ἡ δυστυχὴς Μόρα δὲν ἤξευρε πόσον τὸν ὑπωπτεύοντο ἤδη.

Αἴφνης ἤκουσα τὸν πατέρα μου καλοῦντά με ἐκ τοῦ γραφείου του, καὶ πάραυτα ἀφήσασα τὴν Μόραν μετέβην παρ' αὐτῷ. Παρὰ τὴν τράπεζαν ἵσταντο οἱ δύο ἀδελφοί μου, ὁ Οὔγος καὶ ὁ Θωμᾶς, καὶ παρὰ τὸ γραφεῖον ἐκάθητο ὁ πατήρ. Οἱ ἀδελφοί μου ἦσαν ἐξημμένοι, ὁ πατήρ μου ὅμως ἐφαίνετο ἥσυχος. Ἐνόησα ὅτι εἶχε λεχθῆ τι περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Στάμφορδ, καὶ ὅτι ὁ Οὔγος καὶ ὁ Θωμᾶς εἶχον διαμαρτυρηθῆ κατὰ τοιαύτης ὑπονοίας.

— Ὅλοι ἐνδιαφέρεσθε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, εἶπεν ὁ πατήρ μου ἀφ' οὗ ἐκάθησα, καὶ σεῖς ἀγαπᾶτε περισσότερον τὸν Νεβισῶνα, ἢ ὅτι ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ. — Καὶ ὁ πατήρ μου μὲ προσέβλεψεν. — Ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ νομίζω ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποφέρῃ ὁλόκληρος οἰκογένεια διὰ τὸ σφάλμα ἑνὸς μέλους αὐτῆς. Δὲν ὑποπτεύω ὅτι ὅλοι ἐνέχονται εἰς τὸ ἔγκλημα.

— Τὸ αὐτὸ θὰ ἦτο νὰ ὑποπτευόμεθα τὴν Μόραν ὡς τὸν Στάμφορδ, εἶπεν ὁ Οὔγος· τὸ αὐτὸ θὰ ἦτο νὰ ὑποπτεύσωσθε ἐμὲ ὡς πάντα ἄλλον.

— Ἂν ὑποπτεύεσαι τὸν Στάμφορδ, εἶπεν ὁ θωμᾶς πρὸς τὸν πατέρα, ἀπὸ δὲν ὑποπτεύσαι ἐσύ τὸν ἐμέ;

Σπανίως εἶδον τὸν πατέρα παραφορισμένον κατὰ τῶν ἀδελφῶν μου· ἀλλὰ τὸ βλέμμα, τὸ ὁποῖον τοῖς ἔρριψεν εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἦτο βλέμμα, ὅπερ μ' ἔκαμε νὰ φρίξω.

— Ἂς ἀφήσαμεν τὴν δυσάρεστον ταύτην ὑπόθεσιν, εἶπεν ὁ πατὴρ μετ' ὀλίγον, καὶ ἂς ἴδωμεν τὴν ἐργασίαν μας.

Καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ σκηνὴ αὕτη. Ἐνεθυμήθην πάλιν τοὺς λόγους τοῦ πάππου μου, ὅστις ἐν τινι χωρίῳ τῶν συγγραμμάτων του λέγει· "Ἡ πεποίθησις καὶ ἡ ἀμφιβολία εἶναι δίδυμοι ἀδελφοὶ ἀδιαρρήκτως πρὸς ἀλλήλους συνδεδέμενοι, ὡς οἱ δίδυμοι τῆς Σιάμης· ἀδύνατος εἶναι ὁ χωρισμὸς αὐτῶν."

Ἦτο ἡ ἀμφιβολία ἡ φοβίζουσά με διὰ τὸ μέλλον; Ἐγνώριζον, ὅτι ἡ πεποίθησίς μου δὲν εἶχε κλονισθῆ· ἐὰν εἶχον ἀμφιβολίαν τινά, αὕτη συνεβάδιζε μετὰ τῆς πεποιθήσεως. Προσέχον δὲ μὴ προδοθῶ ἐνώπιον τῆς Μόρας. Τὸ σπαρτιατικὸν θάρρος δὲν εἶναι μόνον ἡ ἱκανότης νὰ ὑποφέρῃ τις τοὺς πόνους, ἀλλὰ νὰ τοὺς ὑποφέρῃ καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀποδεικνύῃ. Τοιοῦτο θάρρος ἐπακολούθην εἰς τὴν λυπηρὰν ταύτην περίστασιν.

Καλῶς ἐγίνωσκον ὅτι καὶ ὁ Στάμφορδ μὲ ἠγάπα . . .

Ε'.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ἔφθασεν ἐκ Δέρβη ἡ Κυρία Πάρσβη μετὰ τῆς θυγατρός της, προσκληθεῖσαι τηλεγραφικῶς. Ἡ κυρία Πάρσβη εἶναι σοβαρὰ γυνή· λέγεται δὲ ὅτι ἀπέκτησε τὴν σοβαρότητα ταύτην ἕνεκα τοῦ ἐλαφροῦ χαρακτῆρος τοῦ συζύγου της καὶ τῆς τάσεως αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀστειότητας. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀστείζεται ἐνώπιον αὐτῆς, ἀγνοῶ. Οἱ ἀδελφοί μου λέγουσιν ὅτι ὁσάκις ὁ σύζυγός της λέγει ἀστειότητά τινα, αὕτη ἐκρήγνυται εἰς ὄκρυα. Οἱ παρόντες γελῶσι καὶ ὁ μὲν Πάρσβης νομίζει ὅτι γελᾶσι διὰ τοὺς ἀστεϊσμούς του, ἡ δὲ σύζυγός του χύνει ἔτι ἀφθονώτερα τὰ δάκρυα. Ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, Μαρία Ἄννα, εἶναι ἀνόητος κόρη ὡς δεκαπέντε ἐτῶν ἡλικίας. Λέγεις ὅτι οἱ ἀστεϊσμοὶ τοῦ

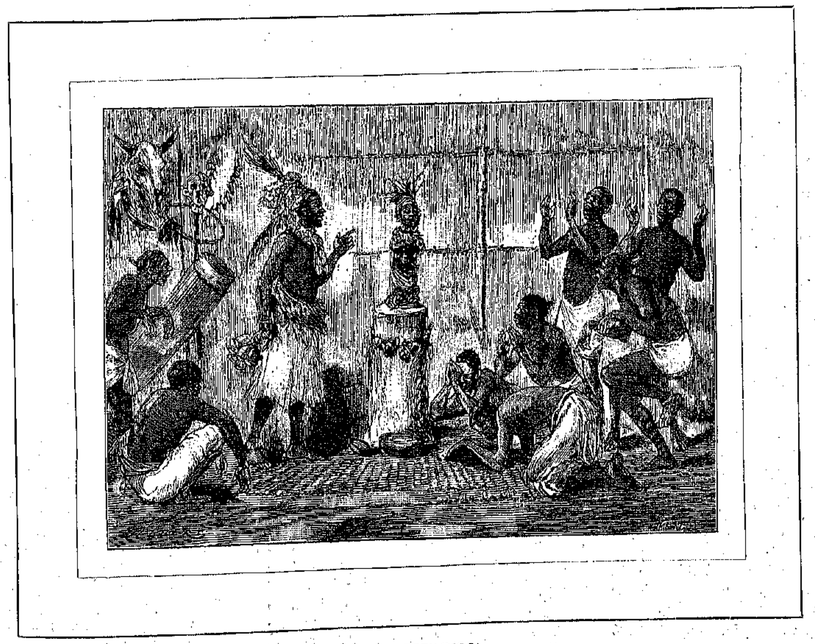

ΟΙ ΕΓΓΑΣΤΡΙΜΥΘΟΙ.

πατρός της ἔλαβον μορφὴν καὶ ἐνσαρκώθησαν ἐν αὐτῇ.

Ἡ κυρία Πάρσβη ἔχει καὶ ἄλλα παράπονα κατὰ τοῦ συζύγου της, καὶ πρῶτον μὲν μέμφεται αὐτοῦ ὅτι μεταβαίνει τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν Λέσχην, εἶτα δὲ ὅτι κατέχει τόσον ταπεινὴν θέσιν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ. Τὴν ἤκουσαν ἐπιτιθεμένην κατ' αὐτοῦ, ὅτι οὐδόλως ἐπέτυχεν ἐν τῷ βίῳ του, ἐν ᾧ ὁ πατήρ μου τοσαύτας ἐποιήσατο προόδους, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἰς μαθητὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐπιτυγχάνει ἐν τῷ βίῳ καὶ ἄλλος ὄχι. Κατόπιν ἐμάθομεν ὅτι τὴν προτεραίαν, ὅταν ὁ Πάρσβης ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς λέσχης, μεγάλη ἠγέρθη φιλονεικία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του, καὶ ὅτι τὴν πρωΐαν δὲν διετέλουν ἐν πολλῇ ἁρμονίᾳ οἱ δύο σύζυγοι.

Πρὶν ἢ ἔλθωσιν ἐκ Δέρβη ἡ Κυρία Πάρσβη καὶ ἡ θυγάτηρ της, ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας μετέβη εἰς τὸ γραφεῖον, ὅπως προσῇ εἰς νέας ἀνακρίσεις. Δὲν ἦτο οὗτος ὁ τὴν πρωΐαν ἐλθὼν ὑπάλληλος, ἀλλ' ἕτερος νεώτερος, ἀνὴρ ὡς εἰκοσιδύο ἐτῶν ἡλικίας. Ἦτο ἐνδεδυμένος ὡς γραφεὺς συμβολαιογράφου, καὶ οὐδὲν εἶχε τὸ ἐξαιρετικὸν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν ὀφθαλμῶν του, οἵτινες ἦσαν οἱ ζωηρότεροι καὶ ἐκφραστικώτεροι ὀφθαλμοί, οὓς ποτε εἶδον. Τὸ ὄνομά του ἦτο, ὡς εἶπε, Βίλλης. Ἂν καὶ ἡμεῖς ἤμεθα πολὺ τεταραγμένοι εἰς τὴν ἐμφάνισίν του, οὗτος ἔμεινεν ἐντελῶς ἀπαθὴς καὶ ψυχρός· ὑποθέτω ὅτι συνῳκειώθη πρὸς τὴν ἀτμοσφαῖραν τῶν ἐγκλημάτων, ἥτις τῷ εἶναι ἀρεστή.

Εὑρισκόμενα ὅλοι ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Στάμφορδ, καὶ ὁ Βίλλης ἐξήταζε τὸ χρηματοκιβώτιον καὶ ἐποίει ἐρωτήσεις. Εἶτα δὲ αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ μου ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον. Τί εἶχε ν' ἀνακοινώσῃ ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον; Ἡ καρδία μου μοὶ ἔλεγεν ὅτι ὡμίλουν περὶ τοῦ Στάμφορδ. Ἡ θύρα ἠνεῴχθη καὶ ἐπέστρεψαν. Ὅτι ἐλέχθησαν φρικώδη πράγματα, ἐνόησα ἀμέσως ἐκ τοῦ βλέμματος τοῦ ἀνακριτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπέφευγε νὰ προσηλωθῇ ἐπὶ τοῦ Στάμφορδ.

— Ἦλθον αἱ Κυρίαι Πάρσβη, ἀνήγγειλεν εἷς τῶν ὑπαλλήλων.

— Εἰπὲ τῇ Πάρσβη νὰ ἔλθῃ, διέταξεν ὁ πατήρ μου.

Καὶ ἦλθεν ὁ Πάρσβη, ὁ δὲ Βίλλης ἤρξατο ἐρωτῶν αὐτόν. Ἐρωτήσεις τινὲς ἐφαίνοντο ὅλως ἀσήμαντοι, ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ὁ ἀνακριτὴς ἤθελε δι' αὐτῶν νὰ σχηματίσῃ γνώμην περὶ τῆς φιλαληθείας τοῦ Πάρσβη.

— Τί λέγει ἡ Κυρία Πάρσβη; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Εἰσῆλθέ τις εἰς τὸ γραφεῖον ἀφ' οὗ ἀπῆλθες εἰς τὴν λέσχην; Ἔλασέ τις τὴν κλεῖδα;

Ἠσθάνθην μωτηριώδη τινὰ δύναμιν, ἥτις ἔσυρε τὸ ἄλεμμα μου πρὸς τὸν Στάμφορδ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ τὸν προσβλέψω. Ἐπρόκειτο νὰ ἀνακαλυφθῇ ὅτι ὑπῆρχε συνεννόησίς τις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Πάρσβη, καὶ ὅτι ἡ οἰκογένεια Πάρσβη, γωρίζουσα ὅτι αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον, ἤθελε νὰ τηρήσῃ σιγήν; Τί φρικῶδες πρᾶγμα τὸ ἔγκλημα! Ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ ἐξαπλοῦται καὶ κηλιδοῖ καὶ τὸν μὴ διαπράξαντα αὐτό. Ἦτο ὁ Βίλλης τοιοῦτος ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ ἐγκλήματος κηλιδωθείς;

Πλὴν τί ἔλεγεν ὁ Πάρσβη; Ἡ σύζυγός του οὐδὲν τῷ ἀνέφερεν, ἠρνεῖτο δὲ ὅτι ὁ κύριος Ἠρέγαιτ τὴν ἐκάλεσεν.

— Ἐξαίρετος γυνή, εἶπεν ὁ Πάρσβης· θὰ ἔλεγον δὲ ἐξαιρετωτάτη, ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέπετο· ἀλλ' ἐρίσκεται ἤδη εἰς δύσκολον θέσιν.

— Εἰπὲ την νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα, διέταξεν ὁ πατήρ μου.

— Νὰ καλέσω καὶ τὴν Μαρίαν Ἄνναν; ἠρώτησεν ὁ Πάρσβη.

Ὁ πατήρ μου ἐκύτταξε τὸν ἀνακριτήν.

— Ἡ Κυρία Πάρσβη ἂς ἔλθῃ μόνη, εἶπεν ὁ Βίλλης, καὶ οὐ δύνασαι νὰ μεταβῇς ὅπου περιμένει ἡ θυγάτηρ σου, ἀλλὰ μὴ ἀπομακρυνθῇς τοῦ γραφείου.

Ἐὰν ἡ κυρία Πάρσβη προσεκαλεῖτο εἰς τὴν κηδείαν τῆς προσφιλεστέρας της φίλης, δὲν θὰ εἶχε σοβαρώτερον πρόσωπον παρ' ὅτι εἶχεν ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον. Τῇ εἶπον νὰ καθήσῃ, καὶ ὁ πατήρ μου τῇ ἐξέφρασε τὴν λύπην τοῦ ὅτι ἠναγκάσθη νὰ τὴν μετακαλέσῃ ἐκ τῆς ἐξοχῆς, ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀπαντήσῃ εἴς τινας ἐρωτήσεις.

— Εἴδετε τὸν σύζυγόν σας μεταφέροντα τὰς κλεῖδας εἰς τὸ γραφεῖον τὴν παρελθοῦσαν νύκτα; ἠρώτησεν ὁ ἀνακριτὴς ταχέως, ὡς ἄνθρωπος διαστικός.

— Ναί, κύριε, τὸν εἶδον.

— Καὶ τὸν εἴδετε νὰ τὰς λάβῃ πάλιν;

— Ὄχι, κύριε· δὲν πιστεύω νὰ τὰς ἔλαβεν ἐκεῖθεν.

— Τὰς ἐλάβετε ὑμεῖς;

Ἡ κυρία Πάρσβη προσέβλεψε τὸν πατέρα μου, ἀλλὰ δὲν ἀπήντησεν.

— Ἐλάβετε ὑμεῖς τὰς κλεῖδας; ἠρώτησε πάλιν ὁ ἀνακριτής. Τί μὲ κυττάζετε; Ἐννοεῖτε βεβαίως ἀγγλικά;

Ἡ Κυρία Πάρσβη ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

— Καλλίτερον εἶναι νὰ εἴκητε ὅ,τι γνωρίζετε, εἶπεν ὁ πατήρ μου.

Ὦ! πῶς ἔπαλλεν ἡ καρδία μου! Δὲν ἠδυνάμην νὰ προσβλέψω οὐδένα. Τί θὰ εἴπῃ ἡ γυνὴ αὕτη;

Ὁ ἀνακριτὴς τῇ εἶπε νὰ προσέχῃ εἰς τοὺς λόγους της, διότι οἱ λόγοι της ἠδύναντο νὰ τὴν ἐνοχοποιήσωσι.

— Ἠμπορῶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω μίαν στιγμὴν ἰδιαιτέρως; ἠρώτησεν ἡ Κυρία Πάρσβη τὸν πατέρα μου.

— Ὄχι βεβαίως, ἀπήντησεν οὗτος. Ἐγὼ ἀκούσας τὴν λαχωνικὴν ταύτην καὶ ἀπότομον ἀπάντησιν ἐνόησα ἐκατὶ ὁ κόσμος ἐπωνόμασεν αὐτὸν "χάλυβα". Σᾶς ἠρώτησαν καθαρῶς, καὶ ῥητῶς καὶ ν' ἀπαντήσητε.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩι ΠΑΘΟΝΤΩΝ.

Ἀμα τῷ ἀκούσματι τῆς δεινῆς καταστροφῆς τῆς ἐοχάτως ἐν Πελοποννήσῳ συμβάσης, πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία βαθύτατα συνεκινήθη, αἱ δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἑλληνικαὶ παροικίαι ἔσπευσαν μετὰ ζήλου ἀξιεπαίνου νὰ συλλέξωσι συνεισφορὰς πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μεγάλης συμφορᾶς. Πανταχόθεν συνέρρευσαν χρηματικὰ ποσά, ἅτινα προστεθέντα εἰς τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἡμῶν ψηφισθέντα ἔκτακτα δοηθήματα, συνετέλεσαν εἰς πρόχειρον συνδρομὴν τῶν δυστήνων θυμάτων. Καὶ παράδοξον μὲν δὲν εἶναι, ἂν αἱ πολυπληθεῖς καὶ πλούσιαι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι γενναίως συνεισέφερον εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον· τὸ ἰδίως παρηγορητικὸν εἶναι ὅτι καὶ μέρη, ἔνθα ὀλίγιστοι μόνον διαμένουσιν ὁμογενεῖς ἡμῶν, προθυμότατα ἐπεδαψίλευσαν τὸν ὀβολόν των. Τοῦτο συνέβη καὶ ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἐμπορικῇ πόλει τῆς Ὁλλανδίας, ἐν ᾗ τῇ εὐγενεῖ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ πατριώτου καὶ προξένου τῆς Ἑλλάδος κυρίου Ν. Βλάχου εἰσεπράχθησαν ὑπὲρ τῶν παθόντων ἀδελφῶν πλέον τῶν ἓξ χιλιάδων φράγκων εἰς χρυσάν, ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον, ὅπερ καὶ ἀποστάλη ἤδη εἰς τὸν κρὸς ὃν ὅρον. Ὁ κ. Βλάχος συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἑξῆς εὐγενῶν φιλελλήνων Κυρίων A. *Pierson, καθηγητοῦ, B. L. Gompertz*, P. A. Hundten, G. Herkema, N. J. Den Tex, καὶ Tutein Nolthenius & de Haan, οἵτινες διὰ συγκινητικῆς προκηρύξεως ἀπετάνθησαν εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ αἰσθήματα τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ εἰργάσθη δραστηρίως ἀφ' οὗ κατώρθωσε νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα τόσον ἀπροσδόκητον. Δίκαιος ὀφείλεται ἔπαινος ἐν πρώτοις εἰς τὸν ἐν Ἀμστελοδάμῳ ἡμέτερον πρόξενον κ. Βλάχον καὶ εἰς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, εἶτα δὲ καὶ εἰς τοὺς εὐγενοῦς ὑπὲρ των παθόντων τὸν ὀβολὸν αὐτῶν καταβαλόντας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ λειτουργίαι τῶν ἐν Ἁγίοις πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Ἐκδοθεῖσαι μετὰ ἀγγλικῆς μεταφράσεως ὑπὸ J. N. W. B. Robertson. London 1886. — Ἐλάβομεν κατ' αὐτὰς τὸ ὡραῖον τοῦτο βιβλίον, ἔργον τοῦ λογίου κ. Ῥοβερστῶνος, ὅστις λίαν ἐπιμελῶς μετέφρασε τὰς δύο θείας Λειτουργίας τῶν μεγάλων ἡμῶν Θεολόγων. Τὸ βιβλίον ἐκ 14 τυπογραφικῶν φύλλων μικροῦ 8 σχήματος, περιέχει τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι σελίδα τὴν ἀγγλικὴν μετάφρασιν πιστοτάτην καθ' ὅλα· εἶναι δὲ χρησιμώτατον ἰδίως διὰ τοὺς Ἄγγλους θεολόγους, παρ' ὧν ἡ δημοσίευσις ἐχαιρετίσθη ἐν Ἀγγλίᾳ λίαν εὐμενῶς. Πωλεῖται ἐν Λονδίνῳ παρὰ τῷ David Nutt (278 Strand), ἀντὶ 5 σελινίων.

Συγκριτικαὶ μελέται ἐπὶ τοῦ Λύστρο-ούγγρικοῦ Λόϋδ. — Ὁ ἐν Τεργέστῃ διαμένων ὁμογενὴς ἡμῶν κ. Ἰωάννης Ἀντ. Δημητρίου, γενικὸς πρόξενος τῆς Ῥουμανίας, ἐξέδωκε κατ' αὐτὰς Ἰταλιστὶ φυλλάδιον μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας συντεταγμένον, ἐν ᾧ ἐν πίναξι συγκριτικοῖς πρὸς ἄλλας ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας (τὴν Ἰταλικήν, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ῥωσικήν) ἀποδεικνύει τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῆς ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν ὑφισταμένης ἐν Τεργέστῃ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ αὐστριακοῦ Λόϋδ. Διὰ τοὺς περὶ τὸ ἐμπόριον καὶ περὶ τὰ ναυτικὰ ἐνασχολουμένους τὸ πόνημα εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον, διότι βασίζεται ἐπὶ ἀριθμῶν καὶ ἀποδεικνύει τρανώτατα, ὅτι, α΄.) Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἔχει στόλον ἀτμοπλοίων, τὰ ὁποῖα τῇ στοιχίζουσι κατὰ 20% εὐθυνώτερον τῶν τῆς γαλλικῆς Ἑταιρίας, β΄.) ὅτι ἔχει τὸν ἄριστα πάντων διωργανισμένον ναύσταθμον, γ΄.) ὅτι ἔχει ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἀνώτερον πάσης ἄλλης ἑταιρίας, δ΄.) ὅτι ἔχει διαθέσιμον κεφάλαιον ἀνερχόμενον εἰς τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου μετοχικοῦ κεφαλαίου, ε΄.) ὅτι ὥρισε ναύλους διὰ τὰ ἐμπορεύματα εὐθυνώτερον κατὰ μίλιον καὶ τῶν τριῶν ἄλλων ἑταιριῶν, στ΄.) ὅτι κατώρθωσε νὰ ἔχῃ ὀλιγώτερα τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως, καὶ ζ΄.) ὅτι δὲν ἐπιβαρύνει ἢ κατ' ἐλάχιστον τὴν Κυβέρνησιν, ἐν ᾧ ἄλλαι Ἑταιρίαι λαμβάνουσι μεγάλας ἐτησίας ἐπιχορηγήσεις. Ταῦτα ἐκθέτει ἐν γλώσσῃ καθαρᾷ καὶ εὐλύπτῳ τὸ ἐκ σελίδων 34 συγκείμενον τεῦχος, οὗ ἡ ἀνάγνωσις μεγάλως θέλει ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς πολιτικοὺς καὶ τοὺς ἐμπορικοὺς κύκλους.

Πρόοδοι ἐν τῇ τηλεγραφίᾳ. Ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχει πρό τινος ἡ εὐκολία διὰ τοὺς ἐπιβάτας σιδηροδρομικῆς ἁμάξης νὰ δύνανται νὰ τηλεγραφῶσιν ἐν ᾧ ἡ ἅμαξοστοιχία κινεῖται. Τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ τηλεγραφεῖν, ἀφευρεθὲν παρὰ τοῦ Ἐδισώνος, εἶναι ἤδη ἐν χρήσει ἐν ὅλαις ταῖς μεγαλειτέραις γραμμαῖς τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλ' ἐν Εὐρώπῃ ἡ πρόοδος αὕτη δὲν εἶχεν εἰσαχθῆ. Ἤδη δὲ ἀπεφάσισεν ἡ ἑταιρία τῶν ἐλβετικῶν σιδηροδρόμων νὰ κάμῃ δοκιμὴν τοῦ συστήματος τούτου ἐν τῇ γραμμῇ Ζυρίχης-Ἀργοβίας, καὶ ἂν ἡ δοκιμὴ ἐπιτύχῃ, οὐδόλως παράδοξον νὰ ἴδωμεν τὸ σύστημα ἐφαρμοζόμενον εἰς ὅλας τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμάς, ὅπερ μετάλλως βεβαίως θὰ εὐχαριστήσῃ τὸ περιηγούμενον κοινόν.

Ἱστορικὸν δῶρον. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ὁλλανδίας παρεκάλεσε τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσίας νὰ δεχθῇ ὡς δῶρον τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ μικροῦ ἐν Σαρδάμῳ οἰκήσκου, ἐν ᾧ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ὁ Τσάρος Πέτρος ὁ μέγας εἰργάσθη ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης ὑπὸ τὸ ὄνομα "Πέτρος", ὅτε μετέβη εἰς Ὁλλανδίαν πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ναυπηγικῆς, ἣν καὶ μετέδωκε κατόπιν εἰς τοὺς ὑπηκόους του. Ὁ οἰκίσκος οὗτος διατηρεῖται μέχρι σήμερον ἐν Σαρδάμῳ ἐν ᾗ καταστάσει εὑρίσκετο καθ' ἣν ἐποχὴν κατῳκεῖτο ὑπὸ τοῦ μεγαλεπηβόλου τσάρου.

Ἐθνικὴ βιβλιοθήκη ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν ἐγράσεν ἐν Βασιγτῶνι μέγα οἰκόπεδον ἐκτάσεως 300 χιλιάδων τετραγ. ποδῶν, ἐφ' οὗ θὰ ἀνέλθῃ τὸ κατάστημα, τοῦτο θὰ ἔχῃ μῆκος μὲν 680 ποδῶν, πλάτος δὲ 575 ποδῶν καὶ θὰ περιβάλληται ὑπὸ κυκνοῦ κήπου. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ θὰ ὑπάρχῃ χῶρος διὰ πολλὰ ἑκατομμύρια τόμων καὶ διὰ πλεῖστα ὅσα ἔργα καλλιτεχνικά.

Τὸ νέον ταχυδρομεῖον ἐν Παρισίοις. Τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ θὰ ὑπάρχῃ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν γαλλικῶν ταχυδρομείων, πλησιάζει ν' ἀποπερατωθῇ. Ἡ ἀνέγερσις αὐτοῦ ἐκόστισε μέχρι τοῦδε 17½ ἑκατομμύρια φράγκων, ἤρξατο δὲ τὴν 20 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1880.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ.

Μέθοδος πρὸς τομὴν ὑελίνων σωλήνων διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Μέχρι τοῦδε ἡ τομὴ ὑελίνων σωλήνων ἐχόντων διάμετρον 10 καὶ πλέον ἑκατοστομέτρων ἦτο δυσχερεστάτη. Ὁ Γάλλος φαρμακοποιὸς Ἐστεύης εὗρε μέθοδον διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ πρακτικωτάτην καὶ ἀλάνθαστον. Ὁ ὑέλινος σωλὴν περιβάλλεται διὰ σιδηροῦ σύρματος, ἔχοντος μῆκος ὀλίγον μεγαλείτερον τῆς περιφερείας τοῦ σωλῆνος καὶ διάμετρον 5 περίπου χιλιοστῶν τοῦ μέτρου. Αἱ δύο ἄκραι τοῦ σύρματος τούτου τίθενται εἰς συγκοινωνίαν πρὸς ῥεῦμα ἠλεκτρικὸν δι' ἀγωγῶν εὐκαμπτοτάτων, ὅπως τὸ σιδηροῦν σύρμα προσκολλᾶται καλῶς εἰς τὴν ὑέλον καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς. Οἱ ἀγωγοὶ οὗτοι δύνανται νὰ ὦσιν ἐκ χαλκοῦ, ἔχουσι δὲ διάμετρον ἴσην πρὸς τὴν τοῦ σύρματος. Εἶτα ὁδηγεῖται τὸ ἠλεκτρικὸν ῥεῦμα ἰσχυρὸν ἀρκούντως ὅπως πυρακτωθῇ τὸ σύρμα, καὶ τότε ἀρκεῖ νὰ ἐπιθέσῃ τις σταγόνα ὕδατος ἐπὶ τοῦ πεπυρακτωμένου μέρους, ὅπως ἡ ὕελος τμηθῇ ἀκριβέστατα πανταχοῦ, ὅπου προσήγγιζε τὸ σιδηροῦν σύρμα. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης κόπτονται φιάλαι ἢ σωλῆνες ὑέλινοι ἔχοντες διάμετρον καὶ πλέον τῶν 10 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου· παρατηρητέον μάλιστα ὅτι ὁ τρόπος οὗτος ἐπιτυγχάνει καλλίτερον ὅσῳ οἱ σωλῆνες εἶναι παχύτεροι.

Οἱ φράκται τῶν ἀγρῶν. Γνωστὸν εἶναι ὅτι τὰ σύνορα τῶν ἀγρῶν ὁρίζονται πολλάκις διὰ φρακτῶν πεφυτευμένων. Τὸ καλλιτλότερον φυτὸν διὰ τοὺς τοιούτους φράκτας εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην ἐμπείρου γεωπόνου, ἡ ἀγρία μηλέα. Κλῶνοι μηλέας διετοῦς ἐμφυτεύονται εἰς τὴν γῆν εἴτε κατὰ τὸ φθινόπωρον ἢ καὶ κατὰ τὸ ἔαρ. Καλὸς διβωλισμὸς (δεύτερον σκάλισμα τῆς γῆς) ἐν καιρῷ ἔαρος ἀθεῖ τὴν βλάστησιν καὶ καταστρέφει τὰ περιττὰ χόρτα, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ παρεμβάλλωσι πρόσκομμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φράκτου. Ἕτερος διβωλισμὸς κατὰ τὸν Αὔγουστον εἶναι ἀναγκαῖος, ὅτε καὶ ἀναμιγνύεται τὸ χῶμα μετὰ λιπάσματος. Εἶτα ἀφίεται ὁ φράκτης οὗτος ἐπὶ δύο ἔτη ἀνέπαφος· κατὰ δὲ τὸ τρίτον ἔτος κόπτονται οἱ βλαστοὶ εἰς ἀπόστασιν 10 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Τότε δὲ ἄρχονται πανταχόθεν ἀναπτυσσόμενοι οἱ βλαστοί, οἱ μὲν ἰσχυρότεροι πρὸς τὰ ἄνω, οἱ δὲ ἀσθενέστεροι ἕρποντες καὶ σχηματίζοντες οὕτω φράκτην ἀδιάρρηκτον. Οὐδὲν πλέον ὑπολείπεται ἢ τὸ κόψιμον τοῦ φράκτου εἰς τὸ ἀπαιτούμενον ὕψος καὶ τὸ σκάλισμα τοῦ ὑπ' αὐτὸν χώματος, ὅπως μὴ τὰ ἄγρια χόρτα ἀπορροφήσωσι τὴν ἰκμάδα τῆς γῆς.

Αἴνιγμα 498.

Φίλε, γίνωσκε, γεννῶμαι,
Ἡ φωνὴ ὁπόταν θνήσκω·
Παρ' ἀνθρώπων δὲν ὁρῶμαι,
Καὶ οὐδεὶς ποτε μ' ἐρίσκει.

Δι' ἐμοῦ δὲν διακρίνεις
Βλᾶκα ἀπὸ εὐφροσύς·
Νὰ ὑπάρχω μὲ ἀφίνεις
Ἐν κοιτῶνι ἀσθενοῦς.

Ἐν νυκτὶ δὲ βασιλεύω,
Ἂν καὶ δὲν ἡγεμονεύω.

Τίς εἰμί; Εἰπέ· ποῦ κεῖμαι;
Ἐν αἰθέρι, εἰς τὴν γῆν;
Πλὴν δὲν εἶμαι ὅ,τι εἶμαι.
Ἄμ' ἀκούσῃς σὺ φωνήν.

Αἴνιγμα 499.

Ἡμην ἄλλοτε θεά
Καὶ μεγάλη κ' ἰσχυρά.
Ἂν δὲ μοῦ προσθέσῃς γράμμα
Ἐμφανίζομ' ἐν τῷ ἅμα
Ὁδοιπόρου ἀγαθὸς
Καὶ ἐπαίτου ὀπαδός.

Αἴνιγμα 500.

Τέσσαρα στοιχεῖα μόνον
Μ' ἀπαρτίζουσιν εἰς λέξιν,
Καὶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον
Ἔχει πνεῦμα, ἔχει τόνον,
Ὡς εἰς ἕκαστον βιβλίον
Προχειρότατα εὑρήσεις.
Πρὶν τὸ αἴνιγμα πλὴν λύσῃς,
Ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίσῃς,
Τί ἡ λέξις μου ἐκφράζει.
Μάθε· Ἐπιδοκιμάζει.
Μ' εὐχαρίστησιν πολλὴν
Τὴν ἀκούει, ὅταν πράξιν,
Φίλει ἐκτελῇς καλήν.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 494.

Ὕφασμα — Φάσμα — Ἄσμα.

Αἰνίγματος 495.

Ἄ — φθόνος = Ἀφθονος.

Προβλήματος 496.

Κάτοπτρον εἶδους χαλκὸς ἐστ' οἶνος δὲ νοῦ.
Αἰσχύλος.

Προβλήματος 497.

Δυοῖν παρόντοιν ἥμισυς λόγος πάρα.
Αἰσχύλος.

Ἔλυσαν. Τὰ 489, 493 ὁ κ. Γ. Κ. Ζέρρος ἐν Πρόσῃ· τὰ 489, 491, 498 ὁ κ. Πέτρος Γ. Πετρίδης ἐν Ἀθήναις· τὰ 492, 493 ἡ Κυρία Ἑλένη Κοσμάτου ἐν Καίρῳ· τὰ 491, 492 καὶ 498 ἡ δεσποινὶς Ἰφιγ. Ἀ. Πασσαλίδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 494 καὶ 495 ὁ κ. Ν. Πλάτυς ἐν Βουκουρεστίῳ.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Γενομένης τῆς προαγγελθείσης ἐκκυβεύσεως τοῦ Λαχείου τοῦ Ἑσπέρου, ἐκέρδισαν οἱ ἑπόμενοι 10 ἀριθμοί·

Α΄. ὁ ἀριθμὸς		800.
Β΄. -	-	571.
Γ΄. -	-	736.
Δ΄. -	-	756.
Ε΄. -	-	522.
Σ΄. -	-	788.
Ζ΄. -	-	678.
Η΄. -	-	757.
Θ΄. -	-	907.
Ι΄. -	-	566.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Κος Κ. Καλοζώμης, Ἀρχιμ., Κος Ἀθ. Ἀκύλας. Κος Δ. Τσαουσόπουλος, Κος Εὐθ. Καββαθᾶς.

Σημ. τ. Δ. Παρακαλοῦνται οἱ κάτοχοι τῶν καρδιοκόντων γραμματίων ν' ἀποστείλωσι ταῦτα ἐγκαίρως πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ "Ἑσπέρου" εἰς Λειψίαν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λειψίᾳ 1/13 Νοεμβρίου 1886.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 41. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπρυλίου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ ἀστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 8).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

ΓΡΑΜΜΗ ΒΡΕΝΤΗΣΙΟΥ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Ἐκ Βρεντησίου τὴν Πέμπτην ἑκάστης ἑβδομάδος τὸ μεσονύκτιον διὰ Κέρκυραν, Πάτρας, Κόρινθον, Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

Ἐκ Πειραιῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κόρινθον, καὶ ἐκ Κορίνθου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἑκάστην Δευτέραν, τὴν μεσημβρίαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν εἰς Βρεντήσιον.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκολον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

[20

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ἀφ' ἑκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΟΥ ΖΙΓΑΒΗΝΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ

ΙΔ' ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ [ΕΙΣ ΤΑΣ Ζ' ΚΑΘΟΛΙΚΑΣ]

ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚ ΠΑΛΑΙΟΥ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΥ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ
ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ὑπὸ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΑ

Ἀρχιεπισκόπου πρώην Πατρῶν, Διδασκάλου τῆς Α. Υ. τοῦ ἐπιδόξου Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ *καὶ ἐντίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἀθήνησι* [Πανεπιστημίῳ]

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Περιέχων τὴν ἑρμηνείαν τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς, τῶν δύο πρὸς Κορινθίους καὶ τῆς πρὸς Γαλάτας

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ
1887

EUTHYMII ZIGABENI

COMMENTARIUS

IN

XIV EPISTOLAS SANCTI PAULI ET VII CATHOLICAS

NUNC PRIMUM AD FIDEM CODICIS ANTIQUI

CUM PROLOGO ET ANIMADVERSIONIBUS

EDIDIT

NICEPHORUS CALOGERAS

olim Archiepiscopus Patrensis, Magister Serenissimi Principis Hellenici CONSTANTINI et Universitatis Athenarum Professor honorarius Theologiae

TOMUS PRIOR

Complectens praefationem et interpretationem Epistolae ad Romanos, I et II ad Corinthios et ad Galatas

ATHENIS
TYPIS FRATRUM PERRI
1887

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41.
Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.